UNIVERSITY OF ILLINOIS LIBRARY
JUN 96

SANDARA

Amerikos Lietuvių Tautinės SANDAROS Organas

Entered as Second-Class matter January 14, 1914, at the Post Office at Boston, Massachusetts, under the Act of March 3, 1879.

No. 22 South Boston, Mass., Gegužio (May) 31 d. 1918 m. Metai V.

KURSAI CHORO IR ORHESTRŲ VADOVAMS.

Kom. M. Petrauskas pradžioje liepos mėn. atidaro specialius kursus **Chorų ir orchestrų vadovams.** Supažindina su choro ir orchestros vedimu, su muzikos teorijos dėsniais ir išlaikiusiems kvotimus bus duodami paliudijimai. Kas-gi bus neužtektinai muzikoje prisirengęs, tai gaus tą naudą, kad daug ką sužinos choro ir orchestros vedime tuo trumpu laiku. Kursai tęsis apie 4 sąvaites.

LIET. MUZ. KONSERVATORIJOS mokinių koncertas bus Bostone, Lawrence ir Montelloje, Lawrence bus 28 d. birželio, lenkų naujoje svetainėje, Bostone ir Montelloje bus lietuvių Tautiškuose namuose.

L. M. P. S. A. II-rojo RAJ SUVAŽIAVIMAS.

Praeitą nedėlios dieną, Liet. Soc. svetainėje, So. Bostone buvo **suvažiavimas Liet. Mot. Prog. Sus-mo A. 2-rojo rajono.**

Suvažiavo apie 35 delegatės. įvairūs svarstymai buvo gyvi ir rimti. Net nuostabu buvo, kuomet pamačiau kaip taisiklingai, sulyg parlamentarinių teisių, moterįs vedė susivažiavimą. Pasirodė, kad lietuvės progresistės neblogai medžiagiškai stovi. Savo rajono kasoje jos turi arti pusantro šimto delerių! Prie rajono priklauso 10 ar 9 kuopos. Susivažiavimo pirmininke buvo ponia Bubliauskienė iš Montellos, sekretore ponia Semoliunienė iš Fitchburgo. Iš svarbesnių nutarimų yra išnešta rezoliucija prieš mus klerikalus, kurie pardavė kaizeriui Lietuvą!

Po sesijų p-nia Michelsonienė pasakė trumpą prakalbėlę.

Įdomus dalykas pasirodo tarpe moterų; yra dvi skirtingi frakciji jų Susivienijime: tulos vadovės sako, kad moterims nereikia stengtis butinai dabar gauti balsavimo tiesas. Girdi, reikia kovoti iš vien su vyrais socijalistais, o paskui, kuomet daugiau moterų apsišvies ir kuomet įvyks socializmas, imti dalyvumą balsavime. Kitos atbulai — sako pirmiau išsikovokime sau balsavimo tiesas, o paskui galėsime kartu su vyrais griauti seną pasaulį, ir statyti naujam pamatus. Ištiesų, tą turėtų musų moterįs gerai apsvarstyti, nes jei veikia, tai turi žinoti ką veikia ir už ką kovoja. R. M. M.

PRANEŠIMAS ALTS. KUOPOMS.

Išsiuntinėta protesto blankos prieš Vokietijos užgrobimo norus, plenuojančios pavergti Lietuvą, rinkimui parašų tarpe lietuvių. Jei kuri kuopa nėra dar gavusi minėtų blankų, ar kuri norėtų jų daugiau gauti, lai praneša tuojau — išsiųsiu atrusyk.

R. Adžgauskas,
ALTS. Sus. sekr.
515 Gregory st.,
Bridgeport, Conn.

PROTEST

WHEREAS the imperial German Government has publicly annouced the intention to make Lithuania an integral part of the German Federation — which really would mean the annexation of Lithuania — and to impose on the people of Lithuania, already severely looted by Germans, a part of the enormous war expenses; and

WHEREAS, we, the undersigned Lithuanians and representatives of the Lithuanian organizations in the United States of America, know the true desires of our bretren, voiced by them of many occasions, and demanding, in no uncertain terms, the complete political independence of Lithuania; and

WHEREAS the Liahuanians residing in the United States, throug their duly elected delegates, in convention assembled, in the city of New York on March 13 ant 14, 1918, declared and proclamed by solemn resolution, the patriotic aspirations and true national desire that the independent Lithuanian nation, free from foreign domination, be reestablished, and that the Lithuanians shal stand united in their support of the principles laid down by the President in his messages to the Congress; and

WHEREAS, the claims, as enunciated by the Imperial German Government, are tending towards the political ant national suppression and esonomic e*ploittation of Lithuania, which tendency is, and will be, most bitterly resented by the Lithuanian people in Lithuania and abroad;

BE IT, THEREFORE RESOLVED, That the Lithuanians of America hereby express their solemn protest against this or similar attempts on the part of the German Government to make Lithuania a part of her territory, and they further declare that the domination of any sort in Lithuania by Germany or any other foreign power, is repulsive to the sentiments of every Lithuanian and will be opposed to the utmost of their capacity.

Paaiškinimai.

(1) Čia yra protesto rezoliucija prieš Vokietijos Imperatoriškos valdžios kesinimasi Lietuvą pavergti. Kad Lietuvą iš vokiškojo pavojaus paliuosuoti ir ingytijai visiškos nepriklausomybės, reikia, kad kiekvienas lietuvis savo parašu protestą patvirtintų. Tai neatbutinas Lietuvai laisvę ingyti dokumentas.

(2) Po protestu privalo pasirašyti abiejų lyčių šešiolika metų amžiaus sulaukę lietuviai. Tai atsiekti, reikia, organizuoti kiekvienai kolionijai KOMITETUS PARAŠAMS RINKTI. Kolioniją reikia išdalinti į distriktus ir per stubas pereiti.

(3) Kur mažesnės kolionijos susiorganizuoti nepajęgtų, pareiga joms padėti parašų rinkti.

(4) Rašytis reikia ant dviejų lakštų, vientik rašalu, parašą ant vienos eilutės sutalpinant.

(5) Pasirašydamas šeimynos galva pažymi šeimynos skaičių. Pavieniai šeimynos nariai pasirašo tiktai savo vardą ir pavardę.

(6) Už nemokančius rašyti, tegu kas kitas pų pavardes ir antrašą parašo. Kryželių nedėti.

(7) Blankos turi buti švariai užlaikomos, nesutepemos, nelankstomos, pačta siunčiant viniojamos į triubelę.

(8) Užpildytas blankas grąžinti šiuo antrašu:

Lithuanian National Council,
703 Fifteenth st., N. W.,
Washington, D. C.

Skubinkite parašus rinkt! Parašų pririnkę, neatidėliojant Tarybai gražinkite!

Protestas ir parašų rinkimas užgirta Pildomojo Komiteto sulyg Am. Liet. Vis. Seimo nutarimo sudaryto iš Am. Liet. Tarybos ir Am. Liet Taut. Tar. atstovų.

LAWRENCE, MASS.

Iš TMD. kuopos veikimo.

Geg. 26 d. vietinės TMD. kuopos ekstra susirinkime prisidėjo dar 5 nauji nariai.

Į visuotiną TMD. seimą, kuopa išrinko delegatą, kuopos pirmininką, p. Kastantą Norkų.

Ši, t. y. 7-ta kuopa pagamino ir pasiuntė seimui šiuos reikalavimus:

1) Kad šis seimas įvestų referendumą TMD. centro valdybos rinkimui.

2) Kad kitas seimas but Bostone.

3) Kad TMD. sekretorius ir knygius butų išrinkti iš vieno miesto.

4) Kad TMD. rupintųsi išleidimu tobulos Lietuvos istorijos.

5) Kad centro valdyba pildytų savo pareigas pati.

6) Kad nors į du metus TMD. išleistų po vieną knygą anglų kalboje pritaikitą sukėlimui lietuvystės čia augusiame lietuvių jaunime.

7) Kad, atsižvelgiant į dabartinį Lietuvos padėjimą, tuoj po karės butų atnaujinta komunikacija su TMD. kuopomis Europoje ir kad ten but praplėsta TMD. veikimas.

8) Kad seime butų išrinktas geras sekretorius, nes Pittsburgho TMD. seime Lawrenco kuopos įnešimai nebuvo skaitomi. (Del tolimos kelionės kuopa savo atstovo pasiųst negalėjo).

ir 9) Lawrenco TMD. 7-ta kuopa išreiškia nepasitenkinimą, kad TMD. centro valyba mėto TMD. pinigus tokiems dalykams, kaip kelionėms į neva visuotiną lietuvių seimą New Yorke.

Nedėlioje, birž 2 d. 7:30 v. vak. Lenkų Šv. Mykolo svetainėje įvyks didelis koncertas, kuriame dalyvaus daugybė puikių dainininkų. Chorais diriguos gerb. J. Č. Navadauskas. Įžanga tik 25 centai.

Gegužės 29 d. t.y. seredos vakare ten pat įvyks didelis protesto mitingas prieš Lietuvos pardavikus.

Reporteris.

LIETUVOS NEPRIGULMYBĖ.

True translation filed with the postmaster at Boston, Mass. on May 29, as required by the aft of October 6, 1917.

The Boston Post gegužio 27 d. rašo:

"Lietuvos gyventojai, ištisus metus kentėjusieji karės sunkenybes, yra nusprendę atsistatydinti ir susistiprinti kaipo savystovė tauta, laisva nuo žiaurių Vokietijos nagų. Lietuva labai laukia, kad ją pripažintų Suvienytos Valstijos ir kitos valstybės.

Šią žinią iš Lietuvos parvežė daktaras J. Šliupas, kuris tik-ką sugryžo aplankęs juos, kaipo atstovas Amerikos skyriaus Lietuvos gelbėjimo komiteto".

True translation filed with the postmaster at Boston, Mass. on May 29, as required by the aft of October 6, 1917.

SVARBU.

Seredoje, birželio 5 d. 1918 m. visi vyrai (išimant kareivius ir jureivius Suv. Valst. armijos), kuriems sukako 21 metai nuo birželio 5 d. 1917 m. yra reikalaujami valstybės teisių ateiti ir užsiregistruoti į Local Exemption Board, kurio apimamose ribose yra gyvenamas jų namas.

Atsitikime jeigu jis yra gyvęs iš namų gana toli ir negali asmeniniai ateiti, tuomet jis gali užsiregistruoti kiekviename Local Board, ir **laiko dar turima gana daug** ligi birželio 5 d., 1918 m., kad atsiųsti laiške ligi 5 d. birželio užsiregistravimo kortelę į savo Local Board.

Jeigu nežinotų savo Local Board adreso, jis gali sužinoti jį užklausiant Majoro savo miesto, arba savo miesto clerk (raštininko).

Neužsiregistravusieji bus suimami ir labai smarkiai baudžiami.

KONTR - REVOLIUCIJA ODESOJE NUMALŠINTA.

Londonas, geg. 27 — Kontr-revoliucija Odesoje tapo numalšinta, sako pranešimas iš Amsterdamo. Socialistų duma Odesoje tapo išvaikyta.

SUAREŠTUOTA 800 ČEKŲ SUKILIMUOSE PRAGOJE.

Iš Genevos praneša, kad 800 čechų tapo suareštuota Pragoje (Bohomijoje) laike sukilimų pereitą savaitę. Gautos žinios šiandie vėl skelbia, kad maištai tapo numalšinti.

True translation filed with the postmaster at Boston, Mass. on May 29, as required by the aft of October 6, 1917.

Karės žinios.

POLICIJA JIEŠKO NUO DRAFTO PABĖGUSIO ALDERMANO.

Woburn, Mass. "miesto tėvas", Anthony M. Lux, jieškomas policija, kaipo prasišalinusis nuo tarnavimo kariuomenėje.

Lux pasakė savo draugams, kad jis nuėjo į Camp Devens ir kad stovyklos valdžia jį perkelia į Washingtoną su jo departamentu. Gi vakar į exemption board tapo pranešta, kad Lux visiškai nebuvo Devens stovykloje.

UŽBAIGA PREZ. WILSONO ADRESO KONGRESUI:

"Ar galiu aš paskelbti šį žodį, gerbiamieji: Man išeinant iš Baltojo Namo buvo pranešta, kad netikėtas užpludimas vakarų fronte jau aiškiai prasidėjo. Jųs matomai įsivaizdinate, kaip tas sužadino mano jausmą, kad aš atėjau pas jus, ir kaip išrodo sutvirtinimas tikslo, apie kurį aš bandau išreikšti šioje srityje.

"Aš stebėjausi šios sesijos darbu. Kelias, kuriame du kongreso butai kooperuoja su pildomuoju yra prakilnus ir pastebėjimo vertas. Aš jums tik noriu priminti apie visuomeninius reikalus ir bendras pareigas, kurios mane paskatino atsilankyti pas jus šiandie".

SIUNTINĖJIMO LAIKRAŠČIŲ KAINOS.

Generalis krasos viršininkas Washingtone paskelbė naujas kainas laikraščių ir žurnalų siuntinėjimo. Ši dalis periodiškų leidinių liepos pirmą d. bus apkainuojama 1 c. ir 1 ketvirt. svaras pirmais metais ir po 1½ c. už siuntimą svaro periodinių leidinių sekančiais metais. Kol kas yra mokama 1 c. nuo kiekvieno svaro.

HINDENBURGAS SUNKIAI SERGA STRASSBURGE.

Pranešimas iš Genevos skelbia, kad field maršalas von Hindenburgas kritiškai susirgęs typhoido liga guli privatiniame ligonbutyje Strassburge.

Nepatvirtinti gandai apie Hindenburgo mirtį dar vis skleidžiasi.

AM. KAR. ŽUVO FRANCIJOJE 6,414.

Ligi gegužio 28 d. 1918:

Žuvo mušiuose	597
Žuvo nuo akcidentų	255
Žuvo nuo ligų	1,002
Žuvo nuo žaizdų	299
Žuvo iš kitų priežaščių	75
Žuvo jurėse	240
Žuvo civilių	7
Išviso žuvusių	2,575
Sužeistų	3,529
Suimtų nelaisv.	67
Prapuolusių	24

RUSAI TIKI, KAD KERENSKIS YRA MIRES.

Aleksandr Kerensky yra miręs, tiki Rusijos žmonės, sulyg pasakojimo pasažierių atvykusių iš Rusijos per Stockholmą, tulu Skandinavijos - Amerikos laivu į Atlantiko portą geg. 27 d.

Niekas iš pasažierių negirdėjo pranešimo, kad Kerenskis bandė jieškoti prieg laudos Amerikoje, pakol jų nepainformavo šios šalies laikraštininkai. Tie, kurie atvažiavo iš Rusijos, jų tarpe ir baronas Naydell, užreiškė, kad visi Rusijos žmonės mano, jogei Kerenskis mirė nuo sužeidimo karės lauke daug mėnesių tam atgal.

Įvairios žinios.

Mokyklos, paskaitos ir inteligentų grįžimas į Lietuvą.

Paskaita. Kovo 24 d. skaitē paskaitą "žmonių padavimai apie Lietuvos kalnus ir ežerus.'

V. Petrulis (ekonomistas) pargrįžęs iš Rusijos apsigyveno Vilniuje.

Prof. Valderamaras, turbut Berlyne, kad "L. A." rašoma: "Vilniuje vieši prof. Valdermaras, atvažiavęs čionai iš Berlyno Velykoms apsilankytų."

Mirē Marē Alytienē - Antanavičiutē. "L. A." 34 num. praneša, kad Rusijoje 1916 m. pradžioje mirē Marē Alytienē, žmona Kazio Alytos, jau Lietuvoje labai gerai žinomo scenos artisto.

Alytienē buvo darbšti, inteligentē žmona ir daug veikē tarpe Vilniaus lietuvių. Ji yra vertus iš francuzų kalbos "Kurčias Žentas" ir iš rusų kalbos L. Tolstojaus "Patamsio Galybē" (Vlast tmi). Yra dar daugiau išvertusi, bet neatspausdintos. Lenkų kalboje yra parašius eilių, kurios tilpo "Litvoje", leidžiamoje Dovoino - Silvestravičiaus.

Paskaita (Vilniuje). "Ryto" draugija kovo 17 d. turējo parengus paskaitą. Skaitē A. Stulginskas apie daržoves.

Dr. Buzelis kovo 13 d. sugrįžo iš Rusijos (Aglonos) ir rupinąsis perkelti savo ligoninę į Lietuvą. Jo ligoninēje tarnautojai esą lietuviai.

Dr. Kvederas, taip-pat atvažiavo Vilniun.

Kun. S. Draugelis iš Rusijos, **kaipo "Liaudies Sąjungos" delegatas buvo Vilniuje.** Jis atvažiavo tremtinių grąžinimo reikalais. Kun. Draug. sakymu, tai Dvinsko - Polocko apielinkēje **esą keletas dešimtų tukstančių tremtinių, kurie nori grįžti Lietuvon.**

Paskaita. Kovo 10 d. kun. kan. J. Kukta skaitē apie lietuvių ir kitų tautų sveikinimosi budus. Prelegento nuomone "Labą dieną" nereikētų vartoti, nes "Sveikas" yra gražiausias. Buvę ginčių po paskaitos.

Agronomas P. Variakojis pagrįžo iš Rusijos ir apsigyveno Vilniuje.

Vilniaus lietuvių gimnazijoje egzaminai prasidēję balandžio 3 d. ir nusitęsią ligi 20 d.

Vienžindžiai (Joniškēlio apskrič.). Ligi Naujų Metų šiam kampeliui arčiausia mokykla buvo net už 10 varstų, taip kad daugumas vaikų turēdavo pasilikti be pradedamojo mokslo, ypačiai bežemių vaikai. Taigi ir nenuostabu, kad tarpe jaunuomenēs randasi nemaža analfabetų. Tik Gružių klebono rupesniu ir vietinio šaltyšiaus p. Rumpio, pastangomis buvo valdžios leista nuo Naujų Metų atidaryti šiame sodžiuje pradžios mokykla. Mokytojauja mok. Ignas Gaška, lietuvis atkeltas iš Vaškų. Nors butas mokyklai labai nepatogus, bet, nesant geresnio, galima vargti. Vaikų tetilpo tik 48, o daugelis, del vietos stokos, turējo pasilikti už mokyklos durių. Jie visi beveik iš to paties sodžiaus, nes sodžius nemažas: 24 kiemai ir išsidalinęs jau į kolonijas. Nuo kariuomenēs žygių sodžius nedaug tenukentējo.

Jaunimas taip pat uoliai stveriasi darbo — šviestis. Keturius sykius per savaitę vakarais mokykloje yra daromi susirinkimai. Susirinkę mokinasi skaityti, rašyti, skaičiuoti. Mokoma Lietuvos istorijos, geografijos, prigimties ir tt. Jaunimas turi įsitaisęs ir savo knygynēlį. Vasaros metu manoma surengti šio kis-tokis vakarēlis, nes jo šiame kampely dar niekados nēra buvę. Prirengiamasis darbas jau pradētas.

Kuliai (Kretingos apskr.). Ačiu Dievui, ir kuliškiai, karo perblokšti, pradējo jau peikētis. Užgavo ir juos betekančios saulutēs spindulys, atsikvēpē lengvesniu Lietuvos oru. Beveik pu santro mēnesio, kaip gyvuoja jau liaudies mokykla. Ištroškusių mokslo per trejus metus vaikų užsyk prisirašē 53. Mokytojauja Edvardas Lubis.

Dadzgirys (Raseinų apskr.) Prieš karą esant čia rusų mokyklai "Saulēs" mokyklai ne labai tesisekē. Karo metu "Saulēs" mokykloje išpradžios mokytojavo p-lē A. Klebonytē, kaipo privatinē mokytoja. Prieš Kalēdas gi ši mokykla patapo valdžios mokykla. Kaipo mokytojai darbuojasi joje K. Simenavičius ir A. Marcinkaitē. Po Naujų Metų Simenavičių nukēlē Jurbarkan, o jo vieton pastatē B. Jucių. Vaikų mokykloje yra 170. Jie bemaž visi lietuviai.

Matukai (Širvintų apskr. ir parap.). Musų kaimelis nedidelis, vos tik 10 gyventojų teskaito. Žmonēs čionai šiek tiek apsišvietę. Kaimelyje yra lietuvių mokykla, kurią lanko ne tik musų, bet ir gretimų kaimų vaikai. Mokytojauja suvalkietis P. Barzdaitis. Ši mokykla dar nuo rusų laikų užsiliko. Kambarys gana didelis, švarus ir šviesus. Pernai mokytojavo čia viena panelē, iš pradžios lenkiškai, bet į pabaigą ēmē mokyti lietuviškai. Taip pat yra mokykla ir Leoniškēs kaime, kur mokytojauja lietuvē suvalkietē. Tik labai nesmagu, kad pačiame apskričio viduryje, t. y. Širvintų miestelyje, nēra nē vienos lietuvių mokyklos.

Grinkiškis. Nuo gruodžio m. 17 d. 1917 m. čia buvo atidaryta liaudies mokykla. Mokinių prisirinko iki 70. Mokytojauja Jonas Brazauskas. Netrukus bus atidaryti kursai suaugusiems.

Burdai (Švenčionių par.). Čia jau antri metai gyvuoja liaudies mokykla. Pernai mokytojavo p-lē Gudelytē, ir labai sekmingai. Suaugusis jaunimas ir net jau pasenēję eidavo vakarais pasiklausyti naudingų pašnekēsių, dainelių ir pasižiurēti į vaikučių darželius. Ne tik vaikučiai, bet ir suaugusieji sodiečiai grožējosi dar nematytais puikiais žaislais. Buvo ir mažas vakarēlis. Tēvai net išsižioję klausē eilių ir sakmių, kurias deklamavo jų vaikučiai. Visi ypačiai gi jaunimas buvo labai patenkinti savo mokytoja.

Lankeliškiai (Vilkaviškio apskrič.). Prieš karą ukininkai čia buvo gana turtingi žmonēs. Iš jų tarpo buvo išēję daug inteligentijos. Apylinkē buvo apsišvietusi. Dabar mokytojauja susipratęs lietuvis J. Čižauskas. Tik, deja, šaltu oru, mokytojas ir vaikai arba turi šalti mokykloje, arba kelioms dienoms sustabdyti savo darbą, nes ukininkai nelabai tesirupina privežti mokyklon malkų.

Butų labai gera, kad ir čionai, kaip tai daroma kitur, įsisteigtų vakariniai kursai suaugusiems. Gal vietinis klebonas ir mokytojas panorētų šiuo dalyku daugiau pasirupinti.

Kvotimai į' 'Ryto" Draugijos Pedagogijos Kursus Vilniuje prasidēję balandžio 4 d.

Į I kursą priimami mokiniai gerai išēję liaudies mokyklą.

Stojant į II kursą reikalaujama:

Tikyba: — Šventoji Senojo ir Naujojo Įstatymų istorija ir Liturgika.

Lietuvių kalba — gramatika pradedant daiktvardžiu ir baigiant prieveiksmiais ir prielinksniais.

Aritmetika — neskaidyti, var dinti skaičiai, paprastieji skaidiniai;

Vokiečių kalba — iki taisyklingo asmeniavimo.

Paidagogika: 1) iš **didaktikos:** mokymo tikslas liaudies mokykloj, mokymo budai, klausimų ir atsakymų taisyklēs; mokslo medžiaga; mokytojo ypatybēs.

2) **žinios iš mokyklos vedimo:** mokyklos namai, rakandai, įrankiai; mokyklos tvarka. Pamokų suskirstymas. Žurnalas.

3) **Lietuvių kalbos metodika:** garsinis skaitymo — rašymo rašymo budas.

Visuotinē istorija: priešistonē gadynē, Graikija, Roma.

Lietuvos istorija: iki Liublino unijos (Pajautos vadovēlis).

Lietuvos geografija: iš Gabrio vadovēlio.

Prigimtis: Botanikos bendroji dalis.

Ukis: Daržai.

Į III kursą reikalaujama bus:

Tikyba — Šventoji Senojo ir Naujojo Įstatymų istorija ir Liturgika.

Lietuvių kalba: Visa Damijonaičio gramatika. Nagrinēti kalbos dalimis. Taisyklingai skaityti ir rašyti.

Aritmetika — Neskaidyti, vardinti skaičiai, skaičių dalumas; paprastieji ir dešimtiniai skaidiniai.

Vokiečių kalba. — Iki asmeniavimo netaisyklingų veiksmažodžių.

Paidagogika: 1) reikia žinoti II kurso programa; 2) žinios iš psichologijos ir logikos; 3) Lietuvių kalbos metodika. Paaiškinamas skaitymas. Eilių mokymas. Įvairųs rašto darbai.

Visuotinē istorija: — Senovē ir Viduriniai amžiai iki Kryžių Karų.

Lietuvos istorija: Visa istorija: Visa istorija iki 1914 (Pajautos vadovēlis.).

Geografija: Matematikinē ir fizikinē geografija, geografija Azijos ir Afrikos ir visa Lietuvos Geografija.

Prigimtis: Visa botanika.

Ukis: Daržai, sodas.

Visais reikalais kreiptis į kursų vedēją A. Stulginską, D. Pohulanka 14 — 17. Vilnius.

Sintautai (Naumiesčio apkr.) Per užgavēnias sekmadienį iš sakyklos buvo pagarsinta, kad atidaromi vakariniai kursai vietinēs mokyklos bute, mokytojų K. Kauno ir Jekelio vedami. Daugelis ējo rašytis: matyti, kiekvienas nemokąs troško apsišviesti. Pareikalavus, kad kiekvienas lankantis kursus mokētų po 6 markes įrašų ir kas mēnuo po markę už mokslą, pasirodē, kad tie kursai tik pasiturintiems prieinami. Neturtēliui gi sunku užsimokēti; nes reikia daboti, kad tik turētų už ką duonos pirkti.s Ar nebutų gera, kad vietinē "žiburio" draugija paskirtų pašalpos neturtēliams norintiems lankytis vakariniuose kursuose.

Vokiečių generolai įniršo ant Austrijos.

— Jeigu negalite muštis, tai nors meluokite kaip pridera — jie urgžčia.

Šis-tas prie Lietuvos ekonominio klausimo.

(Liuosi braižinēliai).

Amžinoji svetimųjų priespauda daug blēdies pridirbo musų giminei. Per ilgus šimtmečius buvome tik liaudimi. Per ištisus šimtmečius likimas išplēšē mus iš tų visų sąlygų, kuriose kiekviena civilizuota žmonių giminē plētojasi ir auga. Musų žmonēs netvērē visuomenēs, tautos, nedalyvavo visos žmonijos liuosame besiplētojime, buvo atkirsta nuo daugelio sudētinojo visuomenēs gyvenimo apsireiškimų. Didesnę dalį savo amžio buvome tik savo viešpačių vergais, darbininkų minia ir akla spēka, kurią svetimos galvos, svetimi protai, kreipē ten, kur matē sau naudingiausia.

Taip buvo praeityje. Nuo vergijos, feodalizmo, baudžiavos laikų daug kas persimainē. Idējos, įstaigos, gyvenimo formos ir žmonija pamaži keitēsi savo gyvenimo pamatuose, kol nepriējo prie pilno vienutēs išliuosavimo. Drauge su kitais ir lietuvis pastojo tuomi žmogumi. Tačiau, skirtingas likimas palietē lietuvius. Kitų giminių žmonēs, budami savo brolių-viengenčių priespaudoje, išsiliuosavimo valandoje galējo įeiti į jų, senųjų viešpačių, sutvertąjį gyvenimą, galējo išsyk susilieti su tuo gyvenimu ir pastoti naujos visuomenēs dalimi; lietuviai kaipo svetimų prispaudoje buvę, liuosuojantēs buvo visų apleistais. Lietuvos didžiunai ir jų išdirbta kultura, buvo lietuviui svetimais. Ten mažai galima buvo surasti lietuviui medžiaginio ar dvasinio maisto, mažai gyvenimui tinkamų pavyzdžių, nebuvo įkvēpimo. Ir lietuvis svetimų globojamas, gyveno nuo to visko atskirai, sau vienų- vienas — ir priverstas buvo pats sau gamintis ir ješkoti naujų kelių.

***

Mes, lietuviai, esame tvirto budo žmonēs. Dirbome, krutējome, kaip mokējome ir kiek galējome. Musų atgimimo pijonieriai, nusileidžianti jau į kapus gentkartē, gali tik nusidžiaugti iš savo sunkaus, ir prakaitu, ir krauju, ir kančiomis išmarginto triuso... Jau tautiniai - visuomeniniam gyvenimui yra sudaryti pamatai. Tiesa, jiems stokuoja tvirtumo, pastovumo, tobulumo, bet tai jau darbas musų — jaunesnēs gentkartēs. Jei mes atliksime kiek musų tēvai atliko, tai musų tauta užims pagarbę vietą žmonijoje.

Ir šiandieninių perversmių valandoje, kiekvienai tautai išpuola labai giliai pagalvoti apie savo ateitį, o lietuviams tas dar didesnēs svarbos dalykas. Kitos tautos, daugiau subrendusios, jau tvirtesnēs savo idēalogijoje ir aiškiai užbriežtų nuo seniau tam tikrų siekinių siekia, —mes, dar tik antrus žingsnius tedarome. Neturēdami daug nusistovējusių gyvenimo patyrimų, kurie per amžius, paveldējimo keliu, pereina iš gentkartēs gentkartei ir nustato tautai gyvenimo kelius, ir vadovauja, tai mes tautinēje darbo dirvoje priversti esame žengti naujai kertamu keliu ir vadovautis. Aišku, dabar gali buti, kodel tankiai papuola suklupti ant akmens ir kartais skaudžiai užsigauti, bet tas jau ir neišvengiama: tokis tai jau pažangos kelias. Viskas, ką mes galime padaryti, tai stengtis, kad tokių užsigavimų, tokių skaudžių prityrimų nesikartotų ir butų kuomažiausiai. Ir svarbu koncentruoti musų silpnutes spēkas, kad norime atlikti milžinišką darbą, kuris guli prieš mus.

Jei norime tikrai, rimtai konservuoti musų spēkas, stengkimēs visuomet išdirbti gerus, tobulus planus kiekvienam musų darbui, t. y. pilnai žinoti darbo rubežius, aiškiai nusistatyti tikslus. Tiesa, reikia tam tikslui turtingos vaidentuvēs, inicijatyvos, pasiryžimo, — gi to visko mums amžiniems svetimųjų vergams, kaip tik ir pritruksta, Mes bijomēs išsilenkti iš mųs ne turtingų patyrimų ir pažvelgti į platųjį pasaulį, kad paēmus iš ten bent dalį per amžius susikrovusių pritirimų. Mums daug smagiau merdēti užsistovējime, ir smagiame dvasios tingume laukti gerų pasekmių iš tų žygių, kurių atlikimas nereikalauja nei inicijatyvos, nei didesnio įsitempimo.

***

Niekur kitur neapsireiškia taip aiškiai musų žmonių dvasinis tingumas kaip musų tautiniai - visuomenēje ekonomijoje. Pradēk kalbēti kadir su šviesiausiu musų visuomenēs atstovu apie Lietuvos ekonominę ateitį, tai iš šimto pasikalbējimų, bent 99 prives maž-daug prie sekančių išvadų: "Lietuva — žemdirbystēs kraštas. Nēra ten nei iškasamų turtų, nei tinkamų sąlygų pramonei. Užtai, nei galvoti nereikia apie pramonę — atsiremkime nt žemdirbystēs. Tai pilnai atliksime savo uždavinį link Lietuvos ekonominio sutvarkymo". Tokios mintys, su nesuskaitomais varijantais, skamba visur, kur tik apkalbama Lietuvos ekonomija. Tiesa, ikišiol Lietuvą buvo žemdirbių kraštu, bet tatai, tačiau, suvis nereiškia, kad Lietuvos ekonominē ateitis turi tokia buti ir amžinai jau nuspręsta. Juk taip lygiai galvojo ir Amerikos indijonai apie savo prigimtą kraštą — Ameriką, kaip kad daugelis iš mųs šiandien galvoja apie Lietuvą. Indijonai nuo amžių medžiodami savo tyruose, nei nesapnavo, kad Amerikoje galētų atsirasti kitokio typo gyvenimas, kad butų dirva žemdirbystei ir pramonei, kad galētų ten išdygti, it grybai po lietaus, milžiniški miestai. Tik staiga ant scenos pasirodo žmogus su galingesne vaidentuve, ir viską nuo pamatų perkeičia. Ir mes, lietuviai, budami nuo amžių žemdirbiai, taip-gi galvojame, kad musų kraštas kitam niekam netinka, kaip žemdirbystei ir turime logiškumo, tiek kaip Amerikos indijonai.

Pramonē ne tiek priklauso nuo krašto prigimtų ypatybių, kiek nuo gyventojų veiklumo, gabumo, pasiryžimo. Saujalē žmonių, užsidegusių tula idēja, gali, kartais, sutverti krašte tokią pramonēs šaką, kokiai ant vietos rodosi, nēra tinkamų sąlygų. Pavyzdžiu gali buti Gardino gubernijos Baltstogē, audimo pramonēs centras, kur nei mažiausių prigimtų pamatų nēra audimo industrijai, bet kur saujalē žydų, emigrantų iš lenkų Lodžiaus, įsteigē dirbtuves, ir pasekmingai veda išdirbystę jau pusē amžiaus. Jei, pagaliau, atminsime Maskvos apielinkes, Rusijos pramoninį Centrą, kur nēra nei anglių, nei geležies, nei priējimo prie jurių, tai išsyk pasirodys, aišku, kad pramonē ir industrija ten išdygsta, kur gyventojai to nori, kur žmonēs turi tinkamą gabumą, inicijatyvą ir nesibijo vartoti savo vaidentuvēs.

Kur kas geresnes sąlygas pramonei, pirklybai turi musų gimtinis kraštas, Lietuva. Kad taip yra, užtenka priminti tik svarbiausios ir patogios Lietuvos ekonominēs pusēs.z Visupirmiausia, Lietuvos upēs — Nemunas su savo įplaukomis, — kaipo naturaliai keliai ir kaipo spēkos šaltiniai; jurių artimumas; žalia medžiaga (linai, girios, durpēs ir tt.). Tie visi dalykai negalējo, rusų priespaudos laiku, buti išnaudoti, ir žalia medžiaga turējo eiti į Vokietiją arba puti ant vietos. N... tačiau, tų visų nepatogun...ais laikais, šiau liuose galējo gyvuoti didžiausia visoj Rusijoj odos išdirbystēs dirbtuvē, Kaune užsilaikyti dvitrįs stambios geležies dirbtuvēs ir tt. Ką reiškia? Tik tai, kad Lietuvoje gali gyvuoti pramonē —jei tik lietuviai mokēs ir norēs jąją užsiimti.

Kas-gi visųsvarbiausia? Ugi kad Lietuva, sulyg savo geografiško padējimo, užima puikiausią ekonominę vietą visoje rytinēje Europoje. Lietuva — tai Rusijos langas ir durįs į platųjį pasaulį. Lietuvos padējimas link Rusijos yra toks pat, kaip Belgijos ir Holandijos link Vokietijos, su tuo tik skirtumu, kad kuo met Vokietija, ekonomiškai pasiekē savo augščiausio išsivystimo laipsnio, ir pasekmējo Belgijos bei Holandijos ekonominiai ekspansijai yra jau užbriežti rubežiai, Rusija, šiai karei užsibaigus, įeis į ekonominio išsiplētojimo laikotarpį, tuomi Lietuvai atsidarys neapkainuojamos ekonominēs galimybēs.

Yra dar vienas svarbus dalykas, į kurį mes paprastai mažai domos atkreipiame. Lietuvos normalis ekonominis gyvenimas, koks savaimi atsidarys karei užsibaigus, kad ir paremtas išimtinai ant išdirbystēs, išsyk reikalaus daugelio dirbtuvēlių žemdirbystēs padargų išdirbimui, visos eilēs bankinių bei komercijinių įstaigų, be kurių kraštas nei vienos dienos negalēs apsieiti normaliam gyvenimui sugrįžus. Žydų tarpininkystē, iki šiol tarnavus musų žmonēms, to liaus jau negalēs ištesēti tobuliasniame ekonominiame gyvenime. Darbo didesnis pasidalinimas reikalaus greito prirengimo kuodidžiausio skaitmens tinkamų specialistų.

Trumpai čia paminētos Lietuvos ekonominēs sąlygos atidengia prieš musų žmones naujus gyvenimo garizontus ir pasa ko, kad greta nusistovējusio žemdirbystēs idealo, lietuviams atsidaro nauji uždarbiavimo šaltiniai, kuriuos reiks išnaudoti, nes kitaip grąso mums netekti galimybēs pastatyti musų tautiniai - visuomeninį gyvenimą ant tvirtų, rimtų ir savytų pamatų. Musų visuomenē turi eiti su laiko dvasia, žengti prie vis didējančio tobulumo, sudētinumo, specijalizacijos, jei ji nori išvengti suirimo ir išnykmo.

***

Visuomenē visur suprantama yra kaipo organizmas, susidedantis iš daugelio įvairiausių organų. Juo sudētinesnis toks organizmas, tuo tobulesnis, turtingesnis, išnašesnis jojo gyvenimas. Prie tokio sudētumo žengia visa žmonija, visos tautos. Ar mes, lietuviai, galime užstoti tam idealui kelią? Aišku, kad negalime. Galime, tačiau, vieną iš kelių dalykų padaryti: galime tvirtai atsistoti ant primityvumo, nesudētinumo pamatų ir galime skiepinti musų žmonēms mintį, kad bus jiems geriau stovēti už žemdirbystę ir vengti pramonēs bei industrijos ir galima tovēti už pramonēs ir pirklybos plētojimą. Ir reikēs pasirinkti vieną iš minētų kelių, arba du, nes visuomenē vistiek nestovēs ant vietos. Jei ne mes, tai į mųs tarpą įeis daug svetimų gaivalų, kurie savotiškai pas mus šeimininkaus, išnaudos, įves betvarkę ir tt.

Musų ekonominiu idealu turi buti kuo plačiausis darbo padalinimas, kuoplačiausis pramonēs išplētojimas taip, kad visas pozicijas galētų užimti savitas lietuviškasai elementas. Atsieksime tada pilnos harmonijos tautiniai - visuomeniniame organizme ir daugiausia laimēs musų žmonēms.

R. K.

IMPERFECT IN ORIGINAL

A.L.T. Sandaros Reikalai.

ORGANO IŠPIRKIMUI.

Pereitą kartą jau paskelbėme $713.10 (per klaidą buvo paskelbta $683.10.).

Aukavo:

1) **Bostoniečiai**	$418.00
2) **Clevelandiečiai**	71.00
3) **Montelliečiai**	70.00
4) **New yorkiečiai**	50.00
5) **Lawrenciečiai**	32.00
6) **Lowelliečiai**	22.00
7) **West lynniečiai**	12.00
8) **Haverhilliečiai**	11.00
9) **Worcesteriečiai**	11.00
10) **Newarkiečiai**	8.00
11) **Norwoodiečiai**	3.00
12) **Cambridžiečiai**	2.00
13) **Salemiečiai**	1.50
Atliekamų	.80
Viso	$713.10

Per šią sąvaitę kiek menkiau atplaukė aukų.

Cambridžiečiai surinko J. Strimaičio prakalbose, montelliečiai taipgi turi parinkę, bet kol kas mums nežinomos tikros sumos todel jų ir neskelbsime. Be minėtų Conn. savo apskričio suvažiavime sudėjo organo reikalams **$25.00.**

Beto vienas geras tautininkas jaunuolis, išeidamas į kariuomenę pažadėjo paskolinti greitu laiku **$100.00** kiek ilgesniam laikui.

Sudėjus dabar visas sumas bendron butų **$838.10.**

Sandariečiai, sukruskite dar labiau rupintis savo organo reikalais ir išpildykite gerb. musų pirmininko, S. E. Vitaičio prašymą, kad kiekviena kuopa surinktų bent po $100.00 organo nupirkimui.

Beje, N. Angl. Apskr. leidžiamo žiedo ant išlaimėjimo yra išparduota gana daug tikietų ir neužilgo jau bus galima padaryti išlaimėjimus naujus. Tat stengkimės kiek įgalint išparduoti esančius tikietus ir šis pirmas laimėjimas bus tuo užbaigtas. Visi dirbkime, visi truskimės apie savo statomą organizaciją ir jos organą.

BUKIME PASTOVIAIS.

Sandariečiai, jųs visi gerai atmenate, kaip mes dar budami Lietuvoje anais laikais, nieko tokio apie politiką, idėją, nei žmonijos gyvenimą nežinojome, išskiriant profesijonalus. Tas, tamsiausis periodas, pasibaigė po didelių Rusijoje perversmių 1905—6. Užžibo šviesos žvaigždutės (laikraščiai) ant musų Tėvynės dangaus, apšvietė visas pakampias, lyg rodos močiutė jieškanti mažučio kudikio paklydėlio Mųs tąja močiute yra spauda! Kaip žvaigždutės nevienodai erdvėje atrodo, taip ir spauda vienokia negalėjo buti. Man, sakysiu, užvis labiau patikdavo "Lietuvos Ukininkas" negu "Šaltinis". Skaitydamas abu sykiu, mačiau didelį skirtumą —nepaprastas rubežius, — siena tarpe juodviejų buvo. Pridursiu žinomą faktą, jog musų klebonėliai nesigėdyjo ir bažnyčioje pakeikt "L. U." ir kalėdoti į tą pusę bijodavo važiuoti, kur gaspadorius skaito "L. Ukininka"! Suprantama, man pati kdavo, kad bažnyčioje keikia, mat tuomi išgarsino mano mylimą laikraštį ir aš daugiau jaunuomenės prikalbindabau užsirašyti. Ir taip man gyvenant lig 1909 m. prisižiurėjau į jaunuomenę ir į suaugusius apsišvietusius žmones.

Taigi mes Sandariečiai, galime drąsiai atsistoti ant savo programos ir jos idėjas skelbti. Visuomenė yra pasidalinusi į skyrius; spauda lygiai taip pat. Ypač klerikalai laikosi griežtos sienos nesvyruoja. Socijalistai taipgi. Na, o vidurinėje srovėje ar taip yra? Ne. Didžiumos musų laikraščių vadai arba redaktoriai nori buti draugais klerikalų. Jie tai del biznio daro, o biznis su idėja nesutinka — tai du priešingi elementai.

Nėra ko stebėtis, jei vidurinėje srovėje šiandien randasi ir antra srovė, arba abidvi sykiu ir jos vis kasdien ryškiau apsireiškia musų gyvenime.

Vos spėjome organą "Sandarą", įsigyti ir pasirodė pirmas numeris, ne kiti kas pasirupino taip greit papeikt kaip nekurie "vidurinės srovės" laikraščiai, jau žinoma, nekalbant apie klerikalų spaudą. Aš patėmijau viename ir kitame, kur sakoma: "pasirodė "Sandara", bet nieko tokio, nes tas pats Redaktorius p. J. Strimaitis".

Klausimas, kuomi "Sandara" nepopuliariška, ko truksta, kodel nepasakoma? Kodel, vietoje peikti, neprisidėti savo darbu ir raštais? Vadinties sandariečiu juo neesant, neprisidedant prie organizac. darbo nepritinka, o dar buti simpatijoms su kitais, tai nepastovumą reiškia.

Kadangi dabar pradėsime skleisti idėjas, tai pirma nusistatykime taką,; ar eit tiesiu, demokratiniu keliu nesviruojant, ar pataikaujant kitų srovių idėjoms.

Nėra stebėtina, kad koks paprastas darbininkas sandariętis, paklysta bedirbdamas ir skleizdamas idėjas, bet jeigu užsitarnavę vadovai daro taip, kaip sau nori ir vien tik tulžį lieja be reikalo ant kitų, tai suprantama, jog liaudis šiandien tokių negali pakęsti. Mes, sandariečiai, bukime pastovųs, nesiglauskim ypatingai po geltona spalva!

Žinokime, Sandariečiai, kad pastovumas žmogaus, tai yra tvirčiausia spėka, kuria negalėjo baisiausi kankinimai, ir žudimai įveikti ir pergalėti. Prirodymui galėčiau šimtus faktų priparodyti. Todel rengkimės į didelį darbą į šviesią žmonijos Sandarą.

Lietuvis Sandarietis.

Rochester, N. Y.

HARTFORD, CONN.

Iš Conn. ALTS. Ap suvažiavimo.

Geg. 29 d. buvo ALT. Sandaros Conn. valst. 3čias apskričio suvažiavimas, Y. M. C. A. svetainėje. Puiki vieta ir žmogui net linksma sėdėti tokioje vietoje. Priešakį svetainės miesto parkas su Conn. valst. umais, kuris kiekvieno žmogaus akį traukia savęspi. Hartford lietuviai turi gerą vardą pas amerikonus, ir svetainę gauna veltui susirinkimams Paskirtu laiku susirinko delegatai svetainėn ir apskričio pirmininkas, A. B. Stankeviča iš Bridgeporto, atidarė susivažiavimą 11 v. ryte, trumpa prakalba. Po to prasidėjo suvažiavusių delegatų darbavimasis. Jauna lietuvaitė prisagstė visiems delegatams baltus su žaliu kaspinu ženklelius ir paskirta mandatų priėmimui komisija sutvarkius mandatus, buvo rinkta vedėjai suvažiavimo ir išrinkti šie: pirm. **J. S. Rinkevičius** iš Hartford, pagelb. **T. Valkevičius**, raštininku **K. Buivydas** iš Bridgeport, Conn. Kitas komisijas pirmsėdis paskirstė visiems pritariant. Sutvarkius dienotvarkę pakviestas pirmininkas išduoti raportą. Po jo išdavė raportą kasininkas ir k., o taipgi komisijos ir visų raportai priimti su padėka. Iš visų raportų pasirodė, kad sandariečių mintįs ir daug pajiegų buvo sunaudota daugiausiai Amerikos Liet. Seimo reikalais, kuris buvo New Yorke, ir skaitoma antraeiliais. Atėjus nariams-svečiams, nutarta, kad suteikti visiems pribuvusiems sandariečiams sprendžiamą balsą. Protokolą perskaičius imta svarstyti įnešimai. Nutarimų nemikirti iš apskričio iždo. Darbšvies. Baigiant posėdžius, pasiųsta Mass. valst. Apskr. Sand. suv. telegrama su linkėjimais. Ėmus kalbėti apie organą, nutarta $10.00 paskirti iš apskričio iždo. D ar pirmsėdis pakvietė, kad delegatai paaukautų kiek kas išgali organo nupirkimui ir suaukavo $13.25 c. Vėliau kasierius aukavo $1.75 c., tai viso labo "Sandarai" suaukauta $25.00.

4tas Suvažiavimas nutarta laikyti New Britain, Conn. Norint visi delegatai, išėmus porą, jauni, gražųs, pilni energijos ir, rodos, tik griebs ir pajudys visą žemę, bet kaip tik prasidėjo valdybos rinkimas, tuojau pasirodė, kad visi sandariečiai užimti vietų draugijų darbais ir Sandarai nebegali ką nors veikti ir atsisakinėja iš apskričio valdybos. Valdybon išrinkta pirm. A. Mikalauskas iš New Britain, Ct., rašt. J. Butkus iš New Haven, Conn., kasierium, K. A. Makarevičia, iš New Haven Conn.

Susivažiavimas užsidarė 3:30 val. po pietų.

Presos Komisija.

Iš Kuopų Gyvenimo.

CAMBRIDGE, MASS.

ALTS. 9 kuopa, laikytam susirinkime, geg. 23 d. svarstė svarbiausius Sandaros reikalus. Tapo išduotas raportas iš N. Angl. Sandariečių suvažiavimo. Pasirodo aiškiai, kad dabar, visų yra pakilęs upas dirbti labui savo tautos. Del palaikymo organo visi sutinka aukauti kiek gali. N. Angl. sandariečių išleistus tikietėlius organo nauda visi nariai prižadėjo parduoti po 10. Kurie pirmiau gavo tuos tikietėlius, jau išpardavė: M. Migevičius jau pardavė 20 tikietų, A. Bartkevičia 10 tik. ir kiti po mažiau. Gaila, kad ne visi nariai galėjo gauti tikietų, nes buvo daug išduota ir pritruko. Sandaros 9 kp. turbut savo užduotį atliks kuogeriausiai.

Prisirašė 1 naujas narys, A. Gedrimas ir užsimokėjo už organą ir į kuopą visiems metams. Sand. 9 kp. išsiplatino tarpe vietos lietuvių 25 knygeles: "Sandaros principai ir programas", ir nutarė dar 25 knygeles partraukti. **A. S.**

RACINE, WIS.

Mųs kolonijoje sandariečiai irgi pradeda veikti su visu smarkumu. Užstojus vasaros sezonui prakalbos ir vakarai rengti nėra taip patogu, kadangi gamtos gražybės žmogų vilioja prie savęs ir kvepiantįs tyrų laukų vėjelis gyvybei suteikia stiprybės, visokiais gėlių kvapniais ir spavla akis pasotina.

Tad mes dabar, birž. 16 d., ALTS. 35 kuopa rengia iškilmingą šeimyniską išvažiavimą į miškus su įvairiu programu. Bus žaidimai: virvę trauks vedę vyrai su nevedusiais ir iš abiejų pusių didelės spėkos, tad nežinia, kurie laimės. Taipgi trauks virvę devynios moterios su keturiais vyrais. Kova bus baisi. Dar bus lenktyniavimas moterų, vyrų, merginų ir vaikų.

O, bus dar daug kitų dalykų. Bus sykiu ir prakalbos ir kalbės gerb. Dr. K. Drangelis iš Chicagos. Taipgi dalyvaus "Birutės" choras.

Ant šio išvažiavimo kviečiame vietinius lietuvius ir kaimynus — kenoshiečius ir milwaukiečius atsilankyti. Vieta išvažiavimui Midway Parke.

Sandariečiai prie šio išvažiavimo pasikvietė Lietuvių Muzikantų Beną, kuris susideda virš iš 30 ypatų ir grojįs lietuvių šokius su išlaimėjimais. Taipgi duosime dovanas visiems laimėjusiems prie žaidimų.

Šiam išvažiavimui yra paimtas **extra** karas. Norintieji važiuoti, ateikite į gatvekarių stotį prie Main gatvės ryte 11 val. Už nuvežimą ir parvežimą tik 25 c.

Tad turime viltį sulaukti gražų burį lietuvių ir padirbėti savo brolių švietimo labui.

M. Kasparatiis.

CAMBRIDGE, MASS.

Susirinkimėlis ir prakalbos.

Panedėlio vakare (geg. 27d.) ALTS. 9 kp. parengė savo narių ir kitų srovių (socijalistų ir vyčių) pirmenųjų vadų susirinkimėlį. Buvo prisirinkę apie 30 suvirš žmonių labai mužutėje svetainėje. Kalbėtojum buvo J. Strimaitis, ALTS. organo Redaktorius.

Tikslu šio susirinkimėlio buvo, kad nuodugniau paaiškinti ALT. Sandaros principus. Mat dabar dažnai vieni ir kiti užmetinėja, tai vieną, tai antrą netikrą dalyką ir narius pradžioje darbo patraukia abejojiman. Vietos kuopos nariai sumanė padaryti tokį susirinkimėlį, sumanė ir savo "priešus" taipgi užkviesti, kad jie patįs išgirstų ir išdiskusuotų dalykus. Ir susirinko socijalistų ir vyčių po kelis, o daugiausia sandariečių ir jiems prijaučiančių.

J. Strimaitis papasakojo apie ALTS. principus. Jis gana vaizdžiai apipasakojo, kas tai yra ALTS., kaip ji riša darbininkų, ekonominį ir k. klausimus, kaip ji žiuri į žmonijos ateitį ir tt. ALTS. principai visiems labai patiko ir žada daugelis prisirašyti. Buvo renkamos aukos organo nupirkimui ir surinko $5. suvirš.

Socijalistai ir vytįs davė klausimų ir J. Strimaitis labai aiškiai, nuosakiai jiems atsakinėjo. Visi buvo patenkinti. **Kuriukas.**

MONTELLO, MASS.

Pasikalbėjimas ir prakalbos

Geg. 26 d. ALTS. 24 kp. parengė pasikalbėjimą, kuriame dalyvavo visos srovės: sandariečių, socijalistų ir katalikų.

Šiame susirinkime taipgi buvo N. Angl. Apskričio pirmininkas g. K. Jurgeliunas, Apskr. organizatorius g. J. Balionis ir "Sandaros" Red. J. Strimaitis. Susirinkimėlį atidarė ALTS. 24 kp. pirmininkas A. Čižauskas.

Pirmas kalbėjo apie A. LTS. reikalus K. Jurgeliunas. Jis nupasakojo apie organo įsigijimą ir kaip tvėrėsi ALT. Sandara. Kalba buvo graži ir rimta.

Antras kalbėtojo Jonas Balionis ir jis papasakojo, kodel jis yra sandarietis, o ne socijalistas, kuriuom buvo pirm to. Jo gana rimti argumentai ir karšta Sandaros reikaluose kalba sukėlė didelį interesą visų susirinkusių.

Trečias kalbėjo A. Vaitkus. Jisai pasakojo santykius su klerikalai ir reikalingumą kovoti ir kovoti su jais, nes tai esą musų didžiausi priešai.

Ketvirtas albėjo Jonas Strimaitis. Jis kalbėjo gana ilgai ir aiškino ALTS. principus. Po jo kalbos socijalistai davė klausimų į kuriuos jis rimtai ir aiškiai atsakė.

Tą pat dieną vakare buvo prakalbos parengtos ALT. S. 24 kp. susidėjus su TMD. ir Mokslo Draugija. Kalbėjo Z. Jankauskas ir J. Strimaitis. J. Strimaitis kalbėjo apie ALT. Sandarą ir jos reikšmę gyvenime, o Z. Jankauskas apie TMD. reikalus, Vietinis, g. Čupas atidarydamas susirinkimą pasakojo apie Mokslo D-jos reikalus.

Vakaro vedėju buvo A. Čižauskas.

Prie TMD. ir ALTS. prisirašė narių. Suvirš 50 egz. "ALT. Sandaros principai ir programas" parduota.

Dalyvavęs.

SUSIRINKIMAI.

ALT. Sandaros 12 kuopos, Lawrence, Mass. susirinkimas bus birž. 2 d. š. m. nedėlioje 3 val. po pietų, 101 Oak st. Malonėkite pribut visi nariai, taipgi atsiveskite ir naujų narių.

Šiame susirinkime bus visiems naudinga išgirst apie N. Angl. buvusį aps. suvažiavimą. **J. Žukauskas.**

BRIDGEPORT, MASS.

Liet. Amatninkų susivienijimo Ameriko susirinkimas bus birželio 4 d. 1918 m. 7:30 v. vak. Černauskio svet., So. Main.

Taipgi pranešama, kad jau prasidėjo vakariniai kursai ir dabar pamokos buva utarninkais ir pėtnyčiomis. **K. Buivydas.**

Bridgeport, Conn. A. L. T.S. 15 kp. susirinkimas bus 7 d. birželio, Lenkų Sakalų svetainėje 7:30 v. vak.

Visi nariai malonėkite susirinkti, nes turime daug svarbių dalykų aptarti, o beto, atstovai iš Conn. Apskr. suvažiavimo papasakos apie veikimą Apskr. ir tarimus.

Visi atsiveskite ir naujų narių.

K. Buividas, sekr.

EXTRA.

CLIFFSIDE, N. J.

Didelės ALTS. 45 kp prakalbos.

Birž. 4 d. ALTS. 45 kp. Cliffside, N. J. rengia labai puikias ir dideles prakalbas su pamarginimais. Kalbės ALTS. pirmininkas **S. E. Vitaitis, o** deklamuos 2 merginos iš Patersono.

Šios prakalbos bus G. Pauzenc's svetainėje, Walker ir Third sts., Cliffside, N. J.

Šios prakalbos labai svarbios visiems lietuviams, nes bus apipasakota Lietuvos reikalai ir apie ALT. Sandarą, jos programą. Gerbiam. S. E. Vitaitis yra puikus kalbėtojas ir jis, reikia tikėtis, labai naudingų, dar negirdėtų dalykų praneš.

Rengėjai.

"SANDARA"
Amerikos Lietuvių Tautinės Sandaros oragnas.
Metams kainuoja (Amerikoje) $2.00
" " (Užsieniuose) $2.50
Pavienis numeris 4c.
Agentams duodama už platinimą rabatas.
"THE LEAGUE"
The organ of the Lithuanian National League of America.
Yearly Subscribtion:
In the United States $2.00
Six months $1.00
To Foreign Countries $2.50
Kreipiantės rašykite:
"Sandara"
866 W. Broadway, So. Boston, Mass.
Atsiunčiamieji Redakcijai rankraščiai turi buti su autoriaus parašu ir antrašu. Rankraščius Redakcija taiso ir trumpina sulig savo nuožiuros. Netinkantieji spaudai smulkesnieji raštai (korespondecijos, eilės ir t. p.) naikinami ir autoriams negrąžinami.

SLA. RINKIMAI PRAĖJO IR KO JIE MUS MOKINA.

"Tėv." 21 num. tilpo SLA. Pild. Tarybos rinkimų pasekmės. Nors SLA. Pildomoji Taryba paliko kone visa ta pati, vienok balsavimo skaitmens labai atsikeitę, palyginus su kitais metais ir jie mums labai daug pasako linkui kur linksta musų visuomenė ir atidengia aiškiai tuos dalykus, į kuriuos daug kas netikėjo ir visai ne norėje tikėti, o vis senu budu kalbėjo, kad visuomenė su jais. Čionai mes pasistengsime nurodyti tiems neįtikinamiems musų broliams, kad su visuomene taip nėra, kaip jie sako ir kad SLA. jau galutinai slenka iš po jų kojų ir kairėjen traukiasi. Šitai aiškiai matosi lyginant 1916 m. balsavimo pasekmes už Pild. Tar., su balsavimais 1918 m.

Čia, kad nepasirodžius tuščiakalbiais, privesime faktus.

1916 m. už socijalistų penkis kandidatus buvo paduota 4557 balsai, o jau šiemet už 8 kandidatus 12,282, arba bemaž tris kartus daugiau balsų. Prisimenant šiandienines sąlygas ir kaip tulų laikraščių buvo užpuldinėjama socijalistai už nedalyvavimą Am. Liet. Seime, už nepasisekusią Rusijos revoliuciją, už Stilsono atsišaukimą ir tp., nesinorėjo tikėtis tokio jų laimėjimo, bet gyvenimas vienok kit-ką parodė, o tuom laiku parodė, kad žmonės truputi kita ką galvoja. Ir atsižvelgus į visas šiandienines sąlygas ir matant tokį paaugimą tos srovės balsų SLA. organizacijoje, jau reikia rimtai pagalvoti ir apie priežastis, del kurių mųs, vidurinė srovė, tuom laiku numenkėjo. Šitie faktai taip-gi jau sugriauna ir tą nuomonę, kai-kurių žmonių, kad socijalistai neturi įtakos visuomenėje ir jų delto, nereikia ko paisyti, ir elgtis kaip sau patinka.

Bet dar giliau mes prisižiurėdami ir daugiau dalykų randame, kurie lig šiol mums nebuvo aiškųs. Sakysim, mums metėsi į akis brukšneliai, padėti ant g. St. Gegužio balsų vietos. Įsižiurėję į visą tą liniją balsavimų padarėme išvedimą, kad .ose kuopose vadovystė priklauso tik socijalistams ar .a jau labai jiems artimiems. O tokių yra 17 kuopų. Žinodami, kad dar yra vadovaujamų socijalis. kp., kurios padavė daug balsų už Gegužį (36 kp., Worcesterio pav. nariai ir k.), mes socijalistų vadovaujamų kuopų turėsime ir daug daugiau. O vėla buvo žmonės, kurie kalbėjo mums, kad tik vos keli socijalistai priklauso prie SLA.

Aiškiai metasi į akis ir visai neskaitmeningas dešiniojo tautininkų sparno laimėjimas. Trįs kandidatai (Liutkauskas, Danielius, Damijonaitis) gavo tik 3872 b., nežiurint, kad jie buvo remiami gana didelės agitacijos ir nuo senai reklamuojami ir pirmiausia "V. L." paskelbti. (Po Conn. v. Ap. suvažiavimo). Socijalistų trįs kandidatai gavo 4505 b.

Pagaliau, lyginant tųpat socijalistų kandidatų gautus balsus 1916 m. su šių metų gautais, mes vėla matome didelį skirtumą. Kl. Jurgelionis 1916 m. gavo 885, o 1918 m. 1882 balsus, (Gegužis šiemet gavo 2413). J. Baltrušaitienė 1916 m. — 1507, o šiemet 2,363 balsus., Neveckas 1916 — 876, o šiemet — 1114 balsus. Dr F. Matulaitis 1916 m.— 992, o šiemet — 2557 balsus. Žinoma, jie tuos balsus turėjo paimti nuo tautininkų.

Šitie visi faktai jau mums nemažai nusako ir verčia mus pagalvoti apie priežastis, kurios taip dalykus pakreipė. Iš to, kartu, mes matome, kad jau tų musų pagyrų mažai kas klauso ir tik jie daug alaso pridaro musų gyvenime ne delto, kad butų tvirti ir turėtų daug rėmėjų, bet delto, kad nuo seniau turi gerai išlavintus balsus. Ir mes jau tomis kalbomis, kad jie galingi, nei kiek negalime patikėti ir tik turime rimtai pagalvoti, kad mums sustiprėjus per šiuos du metus ir savo konkurento augančią galybę sulaikyti sekančiuose rinkimuose.

Ir ot čia klausimas, kodel šių metų balsavimas pasmerkė tąją žmonių dalelę?

Atsakymas vienas ir tikras, kad jie jau gyvenimo nepasekę, atsiliko nuo visuomenės ir žmonės rinkos iš savo tarpo artimiausius, su jais kartu žengiančius, arba jai vadovaujančius ir patarnaujančius žmones, o ne atsilikusius nuo jų ir tų kurie į jų pageidavimus yra kurti.

Ir mes, vidurinės srovės žmonės, turime gerai įsitėmyti šitą pamoką, ir buti visados žmonių draugais, o ne politikieriais ir su žmonėmis kartu eiti dirbti, su jais vargą vargti, su jais rupesčiais — nemalonumais dalintis ir džiaugsmu skolintis, kuomet kam šyptelėja linksmesnė ir laimingesnė valandėlė.

Vienok šiandien musų pozicija, vidurinės srovės apskritai, nėra sumenkėjusi (kad ir mųs buvo ardančių) ir dar gana tvirta, tik jąja turime nuolatos tvirtinti ,labai dažnai apžiurėti ir kuomet matome savo konkurentus laimint ir imant viršų, tai ne bobų budu plustis ir prieš visuomenę demagogiškai skelbti, kad tos srovės nėra, arba kokia nors ten susususs, kad su jais nesiskaityti, pripažinkime jai gyvenimo pilnas teises ir jos įtaką ir prityrimo, mokslo, gyvenimo ir žmonių balsų prisiklausykime ir jieškokime pas save silpnybių, ir jas prašalinkime, stengdamiesi, kad musų srovė butų tobulesnė už kitas, atvira su žmonėmis, tyra politikoje ir daugiau naudos nešanti žmonėms. Tik tuomet su mumis visados bus musų žmonės ir jie mums patikės, mus rems ir už mus stos balsavimuose.

Šitaip elgtis ir mus mokina šitasai balsavimas ir visi kiti apsireiškimai, kaip mųs tautos, taip ir žmonijos gyvenime.

J. S.

SEIMŲ BELAUKIANT.

Kaip šis "Sandaros" numeris išeis, tai už kelių dienų įvyks musų dviejų organizacijų Seimai — Susivienijimo Lietuvių Amerikoje ir Tėvynės Mylėtojų Djos. Kaip svarbųs mums tie seimai čia nekalbėsiu, nes tą suprantame visi, kurie skaitome, veikiame ir esame minėtų organizacijų nariais; kurie gi nedalyvauja musų gyvenime — tie nejaus tos svarbos; kurie-gi prieš tas musų organizacijas sta to savo naujas, tai jų nei išrodymais neįtikinsim, kad šitie du seimai daug sveria, — viena organizacija ekonominiam musų gyvenime, antroji-gi — kulturiniame.

Todel patinkant seimus ir pridėra apie juos pakalbėti ir ko laukiame iš jų, pasakyti.

Pradėsime nuo SLA.

Kas akylesnis musų visuomenės veikėjas, tas beabėjo sekė šios organizacijos judėjimą. Jis nujaučia ir trukumus, kurių nestinga ir tokis žmogus mato, kad ne vien valdybos pakeitimu organizaciją pastatysi, bet daugiau gerais ir naudingais sumanymais ir darbu. Todel jis ir seiman važiuodamas nesivež su savim tulžies, kurios tiek daug yra gyvenime, ne ginčių kelti ir peikti Pildomąją Tarybą, arba jos atskirus narius, redaktorių, bet važiuosi padaryti peržvalgas dviejų metų darbų ir patsai išduoti atskaitą, ką yra padaręs per tuos metus SLA. naudai.

Juk ši garbinga organizacija yra ne vienos Pildomosios Tarybos nuosavybe ir ne nuo jos vienos prigulėjo visi pagerinimai, plėtimas organizacijos, — bet yra nuosavybe musų visų lietuvių ir nuo musų prigulėjo augimas, turtėjimas ir daug pagerinimų. Pereito seimo nutarimai išpildyti — vadinasi, narių valia išpildyta, o be narių valios P. T. negali nieko veikti, nei savo veikimo ribų plėsti, nei didelių atmainų daryti. Ir reikia tikėtis kad P. T. šiame seime vėla parodys esančius trukdymus ir į jos vienos galę nepergalimas vietas seimas pažiurės ar tai leistina, ar ne. Gerų norų (yra pas mus ir negerų) žmonių sumanymai vėla bus priimti ir apkalbėti ir Pild. Tarybai veikimo goryzontai bus praplėsti kitiem dviem metam. Juo delegatai - nariai daugiau atvež gerų sumanymų, tuo daugiau seimas paliks P. Tarybai ir ofisui darbo ateinantiem dviem metam, tuo bus organizacija veikslesnė, tobulesnė, tobulės ir kils-augs. Jeigu delegatai atvež su savim tulžies krebšius — iš to naudos nebus ir seimas bus menkos vertės ir sekantieji metai organizacijos gyvenime taip-gi bus nevaisingi darbais.

Ypač jeigu užsigavimai, vienų kitų žeidimai ir kai-kurių bus dedamos pastangos, kad nekuriuos prieš delegatus "sutriuškint" (vadinasi tųjų įtaką numažint nariuos), tada, beabėjo, nėra ko daugiau ir laukti. Arba, kad ir geriausia baigtųsi seimas, vienok jeigu vadovaujanti organizacija, darbininkai, bus "sutriuškinti", jie irgi nedaug padarys, nes be patikėjimo visuomenės darbininkas, kaip paukštis be sparnų, netoli nuskris ir ne kiek darbų padarys.

Taigi mes atkreipiame tik domą, narių, kuriems SLA. rupi, o ne jų garbė ir ambicija, kad butų atsargųs ir neduotų seime pasėti keršto sėklas ir gerus darbininkus teršti. Ir mes tikimės, kad SLA. nariai jau šiandien turi galvas ant pečių ir jie padarys kuogeriausia.

Beto SLA. seimui prisieis išrišti klausimas Massachusetts valstijoje legalizavimas. Čia delegatai neturi užmiršti, kad legalizavimas šioje valstijoje S. LA. pakeltų keliais tukstančiais narių ir todel neturėtų atbti pamainyti kaip kuriuos konstitucijos paragrafus taip, kad butų kuomažiausia nuostolių ir kuodaugiausia naudos.

Todel mes nuo savęs linkime keliaujantiems delegatams į S. LA. seimą rimtumo, sumanumo, protinių pajiegų, kantrybės ir gerų norų kuodaugiausiai.

Apie TMD. Seimą. SLA. siekia musų ekonominį gyvenimą, kuris gana susuktas ir giliau į organizacijos dalykus, toliau stovinčiam. ir nepasvęstam į tą judėjimą, sunku ką bepasakyti, — **Tėvynės Mylėtojų Draugija** del mųs daug suprantamesnė, jos darbo laukas — tai musų ariama dirva, jos reikalai, jos rupesčiai — tai musų kasdieniniai reikalai, kasdieniniai rupesčiai. Ar busi veikėju politikoje, o neišsisukti nuo kulturinio darbo, nenueisi pirm kulturinio darbo, su politika, negu išaręs dirvą pasėsi demokratines idėjas, arba neišmokęs skaityti piliečius nepadarysi susipratusiais. TMD. darbo laukas, tai visų lietuvių darbo laukas, švietimo darbas.

Ir todel mes čionai manome kiek ilgiau apsistoti ir kiek nuodugniau žvilgtelėti į musų kulturinę organizaciją.

TMD. turi plačiai užsibrieštą kultudiniame darbe programą. Jos šiandieninis stovis neleidžia visko atlikti ir padaroma tik dešimta ar dar mažesnė viso darbo dalelė. Dar knygynų nesteigiame, dar periodiniai knygų neleidžiame, dar nuolatai važinėjančių prelektorių neturime, dar mokyklų su lietuvių kalba mažiems vaikams, nei kursų paaugusiems neturime, dar neturime nei pastovių lavinimo vakarėlių jaunuomenei parengę, žodžiu, musų kulturiniame darbe maža - mažytėlė dalelė atliekama. O kitas darbas dar tebstovi ir laukia musų rankų.

O to darbo gana daug. Be minėtų augščiau neatliktų darbų, dar kiti, nauji darbai, laukia mus, laukia diena iš dienos.

Juk kuom musų visuomenės dvasią šiandien maitiname? Ką mes jai duodame, be tuščių, dažnai neteisingų žinių? Ar-gi pasaulis jau jokio progreso nedaro moksluose, ar-gi nėra jokių naujų išradimų, ar-gi nėra jokių permainų, atsrasta gamtoje, nuo to laiko, kaip Šerno vekalai pasirodė? Juk taip nėra. Pasaulyje mintis kasdien pasipildo, kasdiena naujus dalykus randa ir visas gyvenimas eina pirmyn naujas paslaptybes atidengdamas, o ar žino musų žmonės — skaitytojai musų knygų ir laikraščių apie tai? Ne, ir nieko nežino. Ar jie žino apie socijalio, ekonominio gyvenimo kelią ir siekius? Ne, ir nieko nežino. Ir dar statykite šimtus klausimų, o vis atsakymas bus, kad nieko nežino. Ir mųs nestebina, kad lietuvis, prisiskaitęs apie Verduno mušius, apie įvairius atsitikimus gyvenime, korespondencijų, dar musų tuščių ginčių (mes pripažinome reikalingais rimtus ginčus), nežino, kaip išrišti visuomeninių sklausimų.

Visi musų kaltinimai visuomenės atšalime prie darbo, išrodymai jos aragantiškumo yra nepažinėlių darbas. Kur šaltiniai, iš kurių pasemtų žinių musų veikėjas darbininkas apie ekonominius, draugijinius, visuomeninius ir k. mokslus, kur tie mokytojai, kurie mokytų kuriuo keliu mums eiti, ką veikti, kurlink musų reikalai krypsta? Juk to visko iš šiandieninių musų nedelraščių, nei dienraščių nesugaudysi. O mėnraščiai, kurie galėjo šito darbo dalį atlikti, jau pakavoti ramiame kapinyne. "Laisvosios Minties" ir "Jaunosios Lietuvos" mes senai neturime.

Tad TMD. turėtų nors dalimi ir šitą darbą atlikti. Čia žiuriu ne iš vidurinės srovės politiko žvilgsnio, abelnai musų visų labo žvilgsniu. Juk rimtas rankvedis Politiškos Ekonomijos yra ir bus dviems srovėms arba ir visoms trims naudingas. Veikalai socijalių klausimus gvildeną, gamtos, psichologijos ir t. p. tiks kuoplačiausiai daliai visuomenės. O tai šiandien musų žmonių tarpe pakilę klausimai, kurie kiekvieno mintį kedena: kodėl taip, o šitaip, kodel anaip o delko ne šitaip daroma, veikiama ir t.p. Juk šiandien negali buti veikėjo, kuris neturėtų nei kiek supratimo apie viršui minimus klausimus. O jeigu mes šiandien turime veikėjus dalykų nežinėlius, tai mes patįs kenčiame.

Neturiu nieko pasakyti prieš TMD. išleistas knygas, nes kiekviena knyga reikalinga ir naudinga, jeigu mokama jąją pasinaudoti, bet norėčiau šiuom pakreipti tėvynainių domą į apleistas mokslų šakas ir jose duoti nors po vieną kapitalį veikalą. O tai butų didelė nauda.

Beto reikia atkreipti TMD. vadų domą ir dar į vieną svarbų dalyką,tai susiorganizavimą. Juk TMD. yra plati dirva darbui, o tuomet turi taipgi ir plačios visuomenės domą atkreipti ir užinteresuoti savimi ir savęspi ją patraukti. Be visuomenės paramos nebus darbas našus, o taipgi neatliksime to, ką pridera mums padaryti. Visuomenės patraukimui reikalinga daugiau organizatyvio darbo padėti ir reikalingas žmogus, kuris tik tuom rupintųsi. Kitaip mes nepadarysime nieko. Jojo priedermė butų prideramai išreklamuoti organizaciją ir kartu varyti kulturinį darbą. Tuomet mes greičiau susiorganizuosime ir daugiau padarysime. Tuo tikslu TMD. N. A. Apskr. yra padaręs įnešimus, kuriuos mes remiame ir ir manoma, kad jų naudingumas suprantamas. (Žiurėk "Sandaros" No. 21, pirmas puslapis iš TMD. suvažiavimo). Tik seiman važiuojami atstovai turėtų apgalvoti gerai ir už juos stovėti.

Bet taipgi svarbus besimokinančios jaunuomenės rėmimas. Juk tai musų išaugintieji kulturinio rumo šulai, o ar mes kiek rupinamės jų stiprybe (dvasine, fizikinė ir tt.)? Ar mums nors kada galvon atėjo mintis, kad tais savo tautos žiedais pasirupinti? TMD. N. A. Aps. vėla rezoliucija paduota šiame klausime apsvarstyti.

Beveik visus svarbesniuosius klausimus, reikalingus apsvarstyti, TMD. N. Angl. Aps. pabriežė savo tarimuose, tik pageidaujama, kad suvažiavę atstovai juos tinkamai apdirbtų ir gyveniman įkunytų. Delegatams TMD. seimo taipgi reikalinga bus daug ir kitų naujų klausimų išrišti.

Beto butų labai pageidautina, kad TMD. suvažiavimuose butų rengiamos paskaitos, kaipo mokslinės d-jos suvažiavimuose. Dabar permažai mes domos atkreipiame į musų kulturinį darbą ir jį perdaug apčiuopomis atliekame. O tai labai negerai.

Apžvalga.

KLERIKALŲ PASITARNAVIMAS.

Dar prieš seimą "Ateityje" buvo užsiminta apie blogus darbus Šveicarijoje; kadaise buvome užklausę, iš ko susidaro toji augščiausioji Šveicarijoje Taryba, tai "Draugas" iškoliojo, o kiti tautininkų laikraščiai visai apie tai neužsiminė. Mes numaneme, kad ji kalba visų lietuvių vardu, visai neturėdama teisės to daryti ir kad ji gali iškirst mums šposą. Bet mes už tokius patėmijimus gavome nuo brolių iš savo srovės taip-gi nekokį vardą. Jiems nerupi, kad musų darbai butų tyri, atviri, bet jiems rupė įvairios machinacijos, užtylėjimai, kurie mus veda prie gėdos stulpo.

Mes čia aiškiname svetimtaučiams apie musų žmonių demokrátingumą, o musų vardu, Šveicarijos klerikalai oficialiai kalba visai kitką, — musų norams musų liaudies norams priešingai ir jie tveria juokus iš musų pageidavimų.

Kurie mums netikėjote, tai dabar jau "Tėvynei" patikėkite i r perskaitykite, ką rašo:

"Musų "diplomatų" pragaištingi žygiai. — Pirm kelių savaičių išleista į valstybes memorandumas Lietuvos neprigulmybės klausime. Anglų kalboje memorandumui duota šitoksai antgalvis:

"Memorandum relating to the reconstruction of Iindependent Lithuania.

"Scheme for the restoration of an Independent Lithuania. Prepared by the Permanent Delegation of the Lithuanian Supreme National Council".

Antgalvyje memorandumo pasakyta, kad jis yra konfidencialis, t. y. neskelbtinas.

Konfidencialumo šitame atsitikime negalime pripažinti, nes memorandumas yra griežtai priešingas visų Lietuvių idealui — neprigulmingai demokratinei Lietuvos respublikai. Tai viena. Antra — musų kova už Lietuvos laisvę negali buti dangstoma "konfidencialumu": **juo aiškiau mes kalbėsime apie Lietuvos neprigulmybę, tuo bus geriau.** (Musų pabr. "Sand." Red.) Musų troškimai ir musų darbai turi buti ir pasauliui ir lietuviams žinomi.

Memorandume, apie kurį čia minime, išpradžių nuosekliai išdėstoma istorinė Lietuvos klausimo dalis ir dabartinės aplinkybės pasaulio politikoje, kurios labiau, negu kada-nors, remia Lietuvos neprigulmybę. Gerai nupiešta Lietuvos santykiai su Lenkija ir Rusija. Svarbiausios memorandumo vietos, su kuriomis negalima sutikti, yra sekančios:

1. — **"Lietuva turi buti apskelbta neprigulminga monarchine valstybe, su karaliumi, kaipo valdovu."**

2. — **"Vienintėlė Lietuvos valdžia tėra konstitucionalė monarchija."**

Ar butų dar reikalas ką nors sakyti? Nuo Vilniaus Sei-

mo 1905 m. — toli gražu jau prieš Vilniaus Seimą — lietuviuose augo ir tvirtėjo mintis apie demokratinę Lietuvos Respubliką. Tokią neprigulmingos Lietuvos valdžios formą turi visos partijos — ir štai, tarytum bomba nuo orlaivio, nupuola musų kažinkokios Augščiausios Tarybos Pastoviosios Delegacijos memorandumas, peršąs monarchiją su karalium! Kuomet pasaulinės revoliucijos nušluoja nuo sostų monarchus (Francija, Portugalija, **Chinija**, Rusija), — tad atgimusiai Lietuvai peršama karalius!

Kuomi tie "diplomatai" remia tokią rekomenduojamą Lietuvai valdžios formą? Historijos precedentais ir lietuvių budu! Anot memorandumo autorių: 1) Lietuva buvusi monarchija; 2) Lietuvos didieji kunigaikščiai — Mindaugas, Gediminas ir Vytautas buvę karaliais; 3) Lietuvos žmonės, **"nežiurint to, kad jų gyvenimą išdalies nuo dijo Lenkijos anarchija"**, pasiliko linkę **"prie tvarkos ir disciplinos, — todėl vienintėlė išganinga Lietuvos valdžios forma ir tegalėtų buti konstitucionalė monarchija"**. Pirmieji du argumentai patįs savaimi nupuola; jei valdžios forma butų remiama historijos procedentais, tai niekur nebutų įvykusios respublikos. Trečias gi argumentas, y. y. lietuvių palinkimas prie tvarkos ir disciplinos kaip tik ir parodo, kad lietuviams nereikia monarcho, nesa **lietuviai patįs mokės save valdyti be karalių**.

Dokumentas, apie kurį čia kalbame, t.y. tas memorandumas išėjo iš Šveicarijos lietuvių, pasivadinusių Augščiausios Tarybos Pastovia Delegacija. Tarpe jų veikia p. J. Gabrys, apie kurio monarchiškus ir pro-vokiškus palinkimus skaitėme net Dro J. Šliupo laiškuose; ten veikia ir kun. V. Bartuška, deleguotas amerikiečių **kadetų** ("krikščionių-demokratų"). Beveik ir nėra abejonės, kad memorandumo autorium ,kaip ir kitokių politiškų sensacijų apie Lietuvą, yra pats ponas J. Gabrys, paskirtas Lietuvos "ambasadorium" Vokietijoje. Šveicariečiai su tuo savo dokumentu prisitarnavo Lietuvai taip, kaip ir anoji meška keleiviui. Jie tuomi netik drumdžia nuoseklų darbą už Lietuvos neprigulmybę, bet klaidina ir kitas valstybes. Pavyzdžiui, mes savo rezoliucjomis skelbiame pasauliui, jog norime Lietuvos Demokratinės Respublikos; sakome, jog tokį reikalavimą statė Vilniaus Seimas ir Amerikos lietuvių Seimai, — o čia ponas J. Gabrys su akolitais — kunigais pakepa mums blyną — karalių!

Ką galima tame įžiurėti — negalime kol-kas išsiaiškinti. Ar tai yra tarnavimas Vokietijos interesams (memoriale nurodoma, kad Lietuva turėsianti kviesti į karalius svetimtautį princą, —be abejonės kaizeriuką, nes kaizeris jų turi net šešis) už tam tikrą atlyginimą, gaunamą jau dabar, arba kurio tikimasi gauti paskui, jei koks kaizeriukas gautų "džiabą" buti Lietuvos karaliumi? Ar gal tai yra naivumas? Ar gal ir tiesiog trukdymas Lietuvių kovos už Lietuvos Respubliką?

Prie užbaigos turime pastebėti, jog musų **kadetai** (krikščionįs-demokratai) daro labai neišmintingai, pavelydami jų užlaikomiems Šveicarijoje žmonėms krėsti tokius pavojinguš juokus. Musų miniose jau įsigyveno troškimas išvysti laisvą Lietuvą su respublikos valdymosi forma. Amerikiečiai patyrę, kaip bjauriai pasijuokia iš gražiausio jų idealo Gabriai su Bartuškais ir jiems panašųs, kuriuos Tautos Fondas amerikiečių pinigais užlaiko, gali ištikrųjų pareikalauti detališkos atskaitos iš politiškojo **kadetų** darbo. Ir kas žino, ar tas išeitų ant sveikatos?

Dabartinėje musų įtemptos kovos už tėvynės laisvę valandoje negali buti tokių disonansų, kokius įnešė minėtasis memorandumas. Amerikos lietuvių darbai, be abejonės, daugiausiai atsvers taikos valandoje, todėl Amerikos lietuviai privalo reikalauti, kad politikos darbo nevarytų kiekvienas politikierius ant savo rankos ir vien savo paties atsakomybe, nekontroliuojamas musų visuomenės įstaigų.

Dabar laikas apsižiurėti, kol dar nėra vėlu!"

NĖRA TAIP GRAŽU, KAIP SAKOTĖS.

"Draugas" No. 110, paminėjęs, kad Sandara nupirko organą, taip rašo:

"Bet jie tik tolai taip galės kalbėti, kolai krikščionys - demokratai nenustatys savo aiškios socijaliai - ekonominės programos. Tai įvyks neužilgo. Po to viduriuose šis tas turės atsimainyti."

Matai, kaip išlindo yla iš maišo. Klerikalai gyrėsi Am. Liet. seime, kad jie visą savo programą pervedė, giriasi šv. Juozapo darbininkų Sąjungoje, bet dabar pasisakė, kad dar neturėjo aiškios socijaliai - ekonominės programos, ir dar tikisi to, kad jų viduriuose turės atsimainyti. Nedyvai, kad soc.-ekonominį klausimą išrišus, gali atsimainyti, o dar ir kaip, kaip po gavėnios. Bus poor Jack!

Naujai parašyta programa mųs taipgi nenustebys ir mes galime atkartoti ano ukininko žodžius: "Chot ty i v novoi kozie, no u tebe serdce vse tože".

NEKAIP IŠAIŠKINO.

"Vien. Liet." paminėdama tik-ką išėjusią iš spaudos knygelę "ALTS. principai ir jos programas", ir rašo: "Iki šiol vis musų partyviški priešai žiuri į tautininkus, kaipo į partiją neturinčią savo ribų, taip-pat kalba ir musų oficijalis organas (ž. "Sandara" No. 18, įžangą), bet pasirodžius šiai knygelei, tas jau neturės vietos musų tarpe".

Mes nežinome, kam "V. L." šitai prikišo. "Sandaroje" buvo kalbama apie organizatyvį darbą ir kokias ribas musų partija turi realiame gyvenime, buvo kalbama apie darbą praktikiniu žvilgsniu ir buvo pasakyta, kad visos partijos nenusistovėję ir nesusiorganizavę. Buvo pasakyta aiškiai. Musų partija ant **popieros** gali turėti ribas, bet kas iš to, jeigu jų nebus gyvenime, bus viskas iškrikę. Taigi mes ir norime padaryti ne ant popieros ribas, bet gyvenime, kad dešinysis nebut vis tas pats kairysis, kad klerikalas nebutų sandarietis, o sandarietis socijalistas.

Kad savo mintį—jau turime mes savo ribas — paremti šit kokį argumentą nevikusiai pavartoja:

"Kartu su autorium pabriežiame, kad ALTS., yra tautinė partija, kuri augščiausiu tikslu sau stato **Tautiško savistovumo palaikymas** ("V. L." pabr.)".

"Taigi čionai aiškių - aiškiausiai pabriežiama, kad musų tarpe negali buti vietos **internacijonalistams, kosmopolitams ir kitokios rųšies tarptautiečiams."** (Musų pabraukta). Na, ar čia "V. L." neiššoko iš ribų? O ištikro yra tai, kad internacijonacijonalistai gali buti mųs partijoje ir tokie, kurie remiasi principu tautų (tautos sutveria internacijonalą) ir "V. L." šituom pasakymu jau gali išmesti iš partijos visus geriausius tautiečius, kurie net elgtųsi ir sulyg musų programo ir tos knygelės autoriaus pabriežtų norų. Juk ir "V. L." butų išmesta iš tos tautininkų partijos, nes dar neseniausia rašė apie viso pasaulio tautų federaciją. O kosmopolitai ar jau visi toki blėdingi? Vėla-gi ne. Vienų kosmopolitų tikslu yra tik subendrinti tautų veikimą ir jas surišti brolškais ryšiais ir ribas nesutikimų panaikinti. Na, o sulyg recepto "V. L.", tokie žmonės vėla butų išmesti. O kuomet "V. L." rašo, kad nėra vietos ir visiems "kitiems tarptautiečiams', tai klaidą patvirtina. Pirma buvo galima manyti, kad tas viskas taikoma neišmanėliams, na, o po to, matyti, kad jau taikoma ir išmanantiems. Taigi, dar pridėsim, kad V. Jankauskui, kuris rupinas pavergtųjų tautų sąjunga (ji yra tarptautinė) ir Dr. J. Šliupui ir visiems kitiems simpatizatoriams tai idėjai ir "Sandaros" Red., kaipo statančiai arčiausiu tautų tikslu federciją su pilniausiu kiekvienos tautos savistovumu, jau nebutų vietos Sandaroje. Na, ir matai, ar Sandaros organas nebuvo teisingas, pasakydamas, kad dar nėr ribų supratimo savo principų. Ir šiuom mes pataisome klaidą "V. L." padarytą, kad **tautininkų partijoje negali buti vietos tiems internacijonalistams, kurie internacijonalą stato ne remdamiesi principu tautų,** bet internacijonalę tautą iš "proletarų" tverdami ir negalėtų buti tokių kosmopolitų, kurių įsitikrinimais yra tautų išnaikinimas ir toje linkmėje varomas darbas. Bet visi kiti su mumis gali buti, žinoma, kurie sutinka su musų partijos programa, ir del jos yra pasirengę dirbti. Taip-gi musų partijoje negalėtų buti ir tokie, kurie nėra jokiais internacijonalistais, nei kosmopolitais, bet tik savo dvasioje yra visai svetimų pažiurų, nukrypusių į dešinę. Mums reikalingi žmonės sulyg mųs programo išmieruoti.

Beto reikia patėmyti, kad te principai ne nuo pasirodymo minėtos knygelės yra užgimę, bet dar prieštai, — yra musų programoje; žiurėkite antrą paragrafą.

Taigi dabar mes čionai jau apie ribas aiškinome. Kitu syk apie kitas vietas paaiškinsime. Taigi pamokinimas, — jeigu norite į vadovus, tai reikia mokėti ir paaiškinti teisingai, o ne klaidinti.

KLAIDOS PATAISYMAS.

"Sandaros" No. 21, Patėmijimuose yra įsiskverbus klaidelė, kuri gali suklaidinti musų oponentus, ir šiuomi atitaisome.

Ant 7 pusl., 3-je špaltoje, 12-ta eilutėje iš apačios pasakyta: "ir stengsiuosi "Sandarą" išskirti", o turi buti: "ir stengsiuosi Sandarą išskirti".

NUMIRĖ GARSUS ARTISTAS.

Šiomis dienomis New Yorke numirė Maitland Armstrong, garsus stiklo piešėjas ir artistas. Jis buvo 82 metų amžiaus.

RENGDAMI PIKNINKĄ, BALIŲ ARBA KITOKIĄ PRAMOGĄ

Vartokite numeruotus BARČEKIUS!

Išvengsite nesusipratimų, sutaupysite laiką ir pinigus. Paranku ir pigu. Be persiuntimo. Barčekių 1000—40 c., 5000—$1.85, 10,000 —$3.70.

Už kiekvieno 1000 persiuntimą 5 centai.

Jonas Vitkauskas

32—34 Cross st.,
Boston, Mass.

SILPNAS PILVAS.

panaikina galvos sopėjimą, netyrą kraują, uždegimą ak losios žarnos ir kitas ligas.

KALVARIJINIS
Vynas gydymui.

palaiko jusų pilvą tvarkoje.

Kalvarijinis vynas gydo užkietėjimą vėidurių o kartu taipgi apsaugoja nuo kitų ligų, kurios paeina nuo vidurių užkietėjimo.

Kalvarijinio vyno gydymas yra svarbiausiu einančiu šimtmečiu ir atkreipta doma visų pilvo specijalistų į tą vaistą.

Sugrąžinsime pinigus tiems, kas praneš, kad garbingojo Kalvarijos vyno gydymas nėra tokiu, kokiu aprašome.

D. Wroblewski & Comp.,
196 East 4-th st.,
New York City.

ŠOKIŲ MOKYKLA.

Per 38 m. žinoma, kaipo geriausia šokių mokykla. Prof. Sterno šokių mokykla po num. 952 Broadway, kam. Myrtle ave. prie elevatorio stoties, Brooklyne, daveža visi karai ir elevatoriai. Mokina ma Waltz, Foxtrot, One Step, Two Step, Boston Glide ir visi naujausios mados šokiai,balių ir steidžiaus. Mokinu vyrus ir merginas, lanko ją nuo trijų šimtų iki keturių šimtų. Duodu privatiškas lekcijas ir kliasoje. Atidaryta nuo 9 ryto iki 11 vakaro, taip-pat ir Nedėldieniais. Išlygos: $5.00, $10.00 ir $20.00. Išmokinu visus šokius. Mokinu žiemą ir vasarą. Mokinu pagal naujausią madą. Visada mokįkis pas specialistą. Mokestis IŠKALNO.

THE STERN SCHOOL of DANCING
952 Broadway, Brooklyn, N. Y.
kampas Myrtle Ave.

PIRKITE ŠERUS
'VILTIS PUBLISHING COMPANY'
Shenandoah, Pa.

Laikraštis "Darbininkų Viltis", įsteigtas 1903 metuose, iš privačių rankų pereina į nuosavybę "VILTIS PUBLISHING CO.", kuri yra padavus aplikaciją čarteriui. Minėtoji bendrovė leis laikraštį neprigulmingoje, pažangioje dvasioje. Įnsikorporuoja ant $10,000.00. Inkorporavimo viršininkai yra: Prezidentas — P. W. Birštonas, buvęs skvajeris ir Susiv. L. A. Pirmininkas; Kasierius — Julius Lušcinskas, iždininkas bankos "Miner Banking Trust Company"; Sekretorius — V. J. Šliakys, "Darbininkų Vilties" įsteigėjas ir redaktorius.

Norėdami turėti draugų ir talkininkų po visą Ameriką, šiuomi skeibiame plačiai visuomenei subskripciją minėtosios bendrovės šėrų. Šėrai yra po $25. Kas norėtų pirkti šėrą arba kelis šėrus, tegul pinigus siunčia draugijos iždininkui: Mr. JULIUS LUSCINSKY, Treas., MINERS BANKING TRUST CO., SHENANDOAH, PA. ir drauge tegu duoda žinią Sekretoriui: Mr. V. J. SZLIAKYS, A 40 S. BOWERS ST., SHENANDOAH, PA. Kas pirma norėtų platesnių žinių laišku, tegu kreipiasi šiuo adresu:

VILTIS PUBLISHING CO.,
38—40 S. Bowers st., Shenandoah, Pa.

Juozo Kowaliausko
Bankas-Bendras Liet. Bankas
Birželio Mėnesije Atsidaro Centralę Liet. Banką
Boston'e Po No. 32-34 Cross St.

:0:

LIETUVIŲ TROŠKIMAS TURĖTI SAVO ĮSTAIGĄ JAU PASIRODĖ.

Ant pranešimo apie bankos inkorporavimą atsiliepė visos lietuvių kolonijos reikalaudamos platesnių informacijų ir prasidėjo pardavinėjimas šėrų.

Bėgyje mėnesio parduota 130 šėrų ant sumos $6500.

LIETUVIŲ BANKAS priima pinigus on check account ir už padėtus moka 4 nuošimčius.

LIETUVIŲ BANKAS perka ir parduoda kitų valstybių pinigus.

LIETUVIŲ BANKAS skolina pinigus ant lengvų išlygų.

LIETUVIŲ BANKAS persiunčia pinigus į visas pasaulio valstybes, taipgi ir į LIETUVĄ.

LIETUVIŲ BANKAS perka ir parduoda Suv. Valstijų Liberty Bonds.

LIETUVIŲ BANKAS savame seife klijentų dokumentus laiko uždyka.

LIETUVIŲ BANKAS išbiluoja prasikaltusiuos. Notaras ir Taikos Teisėjas klijentams patarimus suteikia uždyka.

Visus dalykus privalote atlikti Savoje Įstaigoje.
Liberty Bondų pas save nelaikykite — jų vieta seife.

LIETUVOS LIKIMAS PRIKLAUSO NUO PAČIŲ LIETUVIŲ!

Jeigu nori, kad Tėvynė butų Laisva ir savistovi, tai **prisidėk prie LIETUVIŲ BANKO—pirk šėrą dabar**
Visas informacijas suteiks Liet. Banko prezidentas

Bankierius J. Kowaliauskas

111 SALEM ST., BOSTON, MASS.

Lietuviu Aptieka

Jeigu norite teisingų vaistų ir nužemintom kainom, tai visada eikite ant 100 Salem st., kur rasite visokių Amerikos vaistų ir Europiškų ir visokių šaknių lietuviškų.

Mes laikome užtikrintas gyduoles nuo visokių ligų, kaip tai: nuo galvos skaudėjimo, nuo užsenėjusio reumatizmo, nuo nusilpnėjimo strėnų, kraujo valimui, nuo uždegimo plaučių, nuo kosulio ir visokių kitų ligų. Taipgi turime nuo visokių slaptingų ligų ir geriausius patarimus suteikiame, nuo patrukimo del vyrų ir moterų. Atsiminkite, jeigu pirksite pas mus, sučėdysite pinigus ir sveikatą. Ateikite visada pas mus, o mes jums patarnausime kuogeriausiai. Pašaukiame geriausiu daktarus per telefoną visai uždyka.

H. CABITT,

100 SALEM ST., BOSTON, MASS.

LIETUVOS ATSTATYMUI REIKALINGA MILIONO DOL.

Ir tą milioną dolarių organizuoja ir spiečia kruvon Lietuvos Atstatymo Bendrovė, prie kurios kiekvienas lietuvis privalo prisidėti. Prie Lietuvos Atstatymo Bendrovės butinai turi prisidėti visi Amerikos Lietuvių veikėjai, visos draugystės ir kuopos, visi biznieriai, visi darbininkai, visi amatninkai, visi profesionalai, žodžiu visi, kas nori išmintingai ir naudingai įvesdinti savo pinigus ir turėti iš jų pelno.

:0:

1917 m. **B-vė MOKĖJO 4 NUOŠIMČIUS DIVIDENDO SAVO NARIAMS** — tas parodo, kad įdėti į Lietuvos Atstatymo Bendrovę piningai jau dabar neša pelną, — todel patartina investyti piningai verčiaus į Lietuvos Atstatymo Bendrovę, negu laikyti juos kokiuose nepastoviuose bankuose arba kišeniuose kur jie neauga ir naudos neatneša.

ĮDĖETI Į A. L. A. B-VĖS ŠĖRUS PININGAI netiktai neša pelną investoriui, bet atliks svarbius Lietuvos Atstatymo darbus.

TAIGI, KAS NORI LEISTI SAVO PININGUS IŠMINTINGON APYVARTON, ATNEŠTI NAUDĄ SAU IR LIETUVAI — lai pasiskubina stoti į Lietuvos Atstatytojų eiles. A. L. A. B-VĖS ŠĖRO KAINA — $10, PIRKTIES GALIMA NEMAŽIAU KAIP 5 ŠĖRUS.

Likšiol jau yra 400 šėrininkų.

LITHUANIAN DEVELOPMENT CORPORATION,
320 Fifth Avenue, New York, N. Y.

DR. ST. ANDRZEJEWSKI
Vienatinis Lenkiškas DANTŲ DAKTARAS.
Užtaisau pasigadinusius dantis ir dedu naujus. Laiką gvarantuoju. Ištraukiu dantis be jokio skausmo.
176 Harrison ave., Boston, Mass.

Tel. So. Boston 270.
DR. JOHN MacDONNELL, M. D.
Galima susikalbėti ir lietuviškai
Ofiso valandos:
Rytais iki 9 val.
Po pietų 1 iki 3
Vakarais 6 iki 9.
536 Broadway, So. Boston.

DR. A. J. KARALIUS
Lietuvys Gydytojas ir Chirurgas
2121 N. WESTERN AVE., CHICAGO.
Valandos: Ryte 9—12.
Po pietų: 2—8.
Tel. ARMITAGE 984

Wilhelmas šaukia:

— Aš ir Dievas nugalėjome. Vienok labas nuogalės paliko Dievui.

Lietuviai Amerikoje.

LAWRENCE, MASS.

Žinių-žinelės.

Gegužio 17 d. pas mus kalbėjo socialistų kuopai P. Grigaitis. Veik visą prakalbą pašventė Lietuvos laisvės reikalais. Pasmerkė klerikalų politiką del Lietuvos laisvės; Bartuškos darbus ir tt. Taipgi nupeikė Lietuvoje esančią Tarybą, buk jinai veikia vien tik tą, ką kaizeris ir jo tarnai liepia. Apie Rusiją nors užsiminė keletą kartų, bet apie bolševikų darbus, tai nei žodžio, tiktai po prakalbų, kada vienas iš publikos užklausė, ką jis mano apie bolševikus, kurie su kaizeriu draugaujasi ir taiką su juom padarė, dar pirm taikos paleidę nuo viso fronto kariuomenę. P. Griagitis, čia žinoma, bolševikų nepateisino, bet ir nepasmerkė. Bet Lietuvos Tarybą, kuri iš įvairių Lietuvos elementų (ten yra Biržiška, Šaulys, J. Vileišis), tai pasmerkė. Kažin, ar tai nuoseklu ir teisota? Nauja tiktai buvo girdėti iš p. Grigaičio, kad pasaulyje demokratija socializacija tik tada užžibės, kada vakaruose talkininkai sumuš vokiečius ir sutruškys pastarųjų militarizmą, jų kardą. Tada ir Rusija pasiliuosuos ir sykiu visas pasaulis.

Vietos neprigulmingieji katalikai rengiasi įsitaisyti nuosavią spaustuvę ir reguliariai kas savaitė, leisti "Atgimimą".

Taipgi kun. Mickevičiaus parapijonys, nusipirkę žemės, stato dabar didelę salę piknikams.

Peliksas Jozokas, kuris pereitą žiemą įsilistino kariuomenėn prie artilerijos, rašo iš Francijos, kad esąs gyvas, sveikas. Esąs tarp kalnų, kur dar randasi sniego; sako, dažnai lija ir dideli vėjai. Turįs viltį Amerikon sugrįžti.

Angliški laikraščiai rašė, kad vietos gyventojai, Ignas Perėdnė, kurį daugumas lawrenciečių pažįsta (laiką praleizdavo ant Lawren ce g-vės, "bolinėj") lengvai sužeistas Francijoj ir už narsų kovojimą su vokiečiais gavo nuo prancuzų valdžios kryžių.

Vasara atėjo. Pramogos nuošalyj miesto atsidarė. Atsidarė ir lietuvių socialistų Maple parkas, kur kas subata buna piknikai, o sekmadieniais, tai prakalbos, tai susirinkimai, tai šiaip žaislai.

Vietos LSS. narys ir taipgi TMD. kp. narys, Antanas Povilaitis, (kalbama, kad jo tikra pavardė Adomaitis) apsivogė keliose vietose ir vienus padegė namą, gavo kalėjiman nuo 1 iki 3 metų. Taipgi Jonas Musteikis, LSS. narys, nuvažiavęs į Lincoln, N. H., ir agitavęs prieš Laisvės paskolą ir kalbėjęs priešais Suv. Valstijų valdžią, federalės valdžios agentų suareštuotas ir pasodintas kalėjiman. Kaip ilgai, neteko patirti.

Korespondentas.

SO. OMAHA, NEBR.

Kunigų vienybė tokia: valgykime pirma susidėję tavo, o po to kožnas savo.

Atvažiavo pas mus kun. Tamuliunas. Iškart pasirodė esąs vienybės šalininkas ir gyrėsi, kad noris, jog visi lietuviai vienybėje veiktų.

Taigi gegužio 19 d. pasirodė tikri "vienybės" norai.

Atėjo Raudonojo Kryžiaus savaitė J. Jonaitis, P. Zigmantas, norėjo padaryti lietuvių skyrių ir dirbti varde visų lietuvių, taip kaip lietuvių komitetas dirbo laike Laisvės Paskolos kompanijos.

Kunigas užsakė iš sakyklos, kad bus svetainėje susirinkimas, kad apsvarsčius, kaip pasidarbuoti Raudonąjam Kryžiui.

J. Jonaitis pasiėmė, eidamas į susirinkimą, ženklelius, tik ne iš to skyriaus iš kurio norėjo kunigas, kad butų paimta. Mat, J. J. nematė skirtumo — vistiek del jo iš kurio skyriaus bus paimta. Ir Zigmantas ragino susirikime, kad pirktų ženklelius iš lietuvių skyriaus, ir tuomet mes žinosim, kiek lietuviai prie to darbo prisideda. Ir Jonaitis prirašinėjo žmones prie Raud. Kryžiaus.

Bet štai ateina kun. Tamaliunas. Pastebėjęs, kad ženkleliai ne iš to skyriaus, iš kurio jis norėjo, paėmė, pradėjo varyti agitaciją prieš, sakydamas: "jeigu per tą skyrių siųsite, tai gaus pagonai, žydai pinigus, o ne katalikai."

J. Jonaitis paaiškina, kad Raudonasis Kryžius neskiria katalikų, nei pagonų, bet visus lygiai globoja ir šelpia ir kad R. K. yra vienas. Tuomet kįla didelis triukšmas. Kunigas užsispiria ir varosi, kad kitaip negali buti, tik reikia viską **katalikų varde** daryti. Kiti katalikai aiškina, kad reikia daryti **visų lietuvių** varde ir visi vienybėje galėsime dirbti.

Kunigas tada klausinėja:

— Ar jųs esate katalikai?"

— Taip. Bet katalikybė reikia skleisti bažnyčioje, o ne svetainėje.

Kunigas vėla klausia: "per ką norite siųsti pinigus, ar per Jonaitį, ar per mane?"

—"Vistiek. Bet mes norime šių sti Raudonajam Kryžiui. Bet Jonaitį mes jau pažįstam 20 metų, o kunigą tik keli mėnesiai'.

B. Maslauskas paaiškina, kad kur tik kunigas įsimaišo, tai visur vienybę suardo, taipgi ir čia tokiam gražiam darbe kunigas vienybę išardė ir šiuo sykiu kunigas pasirodęs piemenio vietoje".

Kiti šnabždasi, kitusyk, kaip velnias pasipainiodavo, tai vienybę suardydavo, o dabar kaip kunigas įeina, tai ramumas išeina.

Bet kada kas pradeda kalbėti, tai žmonės tyli. Tat kunigui nepatiko ir jis su kiekvienu kalbėtoju viskartu pradėjo kalbėti ir tokiu budu kitą mandagesnį žmogų nustabdo. Taip Zigmantas net kelis sykius norėjo kalbėti ir nei vieno karto negalėjo užbaigti kalbos.

Tai matote, kokia vienybė su kunigais. Ir daugelyje vietų taip. O dar yra žmonės, ką kalba, kad galima su jais vienybė. Tai neteisybė.

Žalioji Alyva.

LAWRENCE, MASS.

Iš tautininkų gyvenimo.

Per kelis metus čia kai-kurie mėgdavo pašiepti tautininkus. Bet tautininkai tylėdami dirbdavo ir laikydavosi prie savo. Taip buvo lig šiol.

Bet šiuom laiku jau matosi, kad tautininkai savo atlaikė ir diena po dienos auga mųs d-jos. Reikia labai pagirti tas musų merginas, kurios eina rupintis tėvynės ir apšvietos reikalais ir stoja į tautines d-jas.

Jau aš šiandien tikiu, kad musų jaunimas sugrįž ant tikro kelio, ant kelio geriausio atsižadėję klaidžioti po plynes. Bet tai atsitiks tik tada, jeigu mes taip veiksime, kaip dabar kad veikiame N. Anglijos apskrityje ir toje dvasioje dirbsime. Jeigu butų kitaip, tai atsisakau nuo pranašystės.

Į TMD. kuopą, girdėjau, žada prisirašyti jau daug jaunimo, o ypač merginų. Valio Lawrence'o lietuvaitės.

Gailiunų Jonas.

ROCHESTER, N. Y.

Keista žuvis.

Karl Perkins (amerikonas) nedėlioje, geg. 12 d. ežero įlankoje pagavo bemeškeriodamas nepaprastą žuvį, kurią pavadino "Dumblo šuniuku" (Mud puppy); tai buvo Point Pleasant, kurį gerai yra žinoma ir lietuviams žuvininkams. Kadangi tas atsitiko arti vasarnamio advokato p. Burr, tai apžiurėjęs pranešė Rochesterio Universiteto ekspertams; žuvį laikė piene bonkoje.

Šį žuvis turi vieną pėdą ilgio, geltonai - rusvos spalvos ir tamsiais spatais ir išveizda panaši į bullheada, bet turinti keturias plėvotas letenas, galva panaši į driežo, galva su rausvu smakru.

Po apžiurėjimo, patalpino ją į "Rattle snake Pete" vietą, kur laikys ją gyvą stikliniam inde, kad parodyti publikai.

Žuvininkas.

NEWARK, N. J.

Teatras.

Čia buvo pastatytas spektaklis ir vaidinta 4 veikmsų drama "Išgriovimas Kauno pilies". Vaidino Liet. vyčių 29 kp., gegužio 19 d. Įdomu visiems žinoti, kaip tas istoriškas veikalas buvo atliktas.

Aš papuoliai į šį miestą ant vaidinimo tik kaipo svečias. Nepažindamas nei ypatų nei turėdamas su jais reikalą, turbut galėsiu bešališkiausiai aprašyti.

Visų-pirmiausia mane nustebino, tai nepunktuališkumas. Plakatuose pagarsinta, kad lošimas prasidės 8 v., bet reikėjo išlaukti ligi po 9 v. Tuo laiku publika nerimavo, o nuo scenos tai laikas nuo laiko kareiviai kiščiojo galvas pro kurtiną.

Bet publika juo tolyn tuo labiau pradeda nerimauti. Išeina žmogutis ir prašo publikos nusiraminti ir pradėjo aiškinti, kad šis veikalas yra paimtas iš senų laikų ir jau praslinko apie 555 metai, kaip taip buvo. Ir prašo publikos užsilaikyti ramiai, tai bus geriau lošikams ir klausytojams ir lošimas, girdi, tuoj prasidės. Pamatęs vaikučius bešnekant, ir kudikius rėkiant, liepia užsidaryti gaidas ir užsilaikyt gerai, nes kitaip su jumis apsieisime!

Programų neturėta jokių ir ne paaiškino nei kas lošia, nei kas keno roles turi. O jau tas kalbumas newarkiečių, bet daugiausia angliškai, nors sakoma, kad tai lietuvių vakaras,, bet jau taip neišrodo. Ir visą lošimą didelis neramumas. Ir aš patarčiau Newarko lietuviams (aš tikiuosi, kad ne visuose vakaruose taip yra, o tik vyčių) ramiau užsilaikyti.

Na, ir lošimas prasidėjo. Net nustebau, kad taip neišsilavinę lošime ir matyti be jokio supratimo apie lošimą, išeina ant scenos lošti. Štai, sakysim, Keistutis vaikščioja po steičių visą laiką iš vieno krašto į kitą, lyg laikrodžio švytuoklė. Bet dar jo kalbos bent žodį kitą buvo galima girdėti, o jau kitų, tai tik balsas, o suprasti kalbos nebuvo galima, nors aš sėdėjau 4-toje je eilėje nuo scenos.

Nėra ką kalbėti apie nudavimus, jausmą, nes jo ir boit nebuvo. Butų galima tik vieną merginą truputį išskirti, tą, kurį papuolė į belaisvę pas kryžiokus. Ir perdėm visą lošimą nebuvo lošta, bet parodyta lošimo parodija.

Nejaugi newarkiečiai vyčiai negalėtų geriau pasirodyti.

Dailės Tyrinėtojas.

T.M.D. Reikalai.

PROTOKOLAS TĖVYNĖS MYLĖTOJŲ DR-JOS NAUJOSIOS ANGLIJOS APSKRIČIO IV-to SUSIVAŽIAVIMO, ĮVYKUSIO GEGUŽĖS 19 d 1918 m. LIET. SVETAINĖJE, SO. BOSTON, MASS.

1) Įžangine prakalba susivažiavimą atidarė TMD. N. A. Apskrič. pirmin. **A. Čižauskas** 3 v. popietų.

2) Delegatų mandatus priėmė Apskričio susinešimų sekretorius S. Geniotis ir jam pagelbon išrinktas **J. Strimaitis.**

3) Pridavė mandatus šių NA. A. TMD. kuopų atstovai:

a) 85tos kuopos iš Montello, Mass.: **P. Kazlauskas, J. . Madžiauskas, S. Alasavičia, A. Čižauskas, K. Vaičiunas, B. Juodris;**

b) 81-mos kuopos iš Boston, Mass.: **K. Vileišis, St. Mockus, Sirbikas, P. Monkus, M. Matukas, J. Kazmauskas, J. Pečiulis, K. Jurgeliunas ir p-lė Ona Liutkevičiutė;**

c) 3 kp. W. Lynn, Mass.: **Jonas Klimas, Juozas Petrius;**

d) 7 kp. Lawrence, Mass.: **Kastantas Norkus ir Pr. Biliunas;**

e) 150 kp. Haverhill, Mass.: **P. Čiras;**

f) 57 kp. Lowell, Mass.: **K. Kinderavičius, D. Romskis;**

g) 36 kp. — Norwood, Mass.: **J. Pėža.**

Kaipo svečiai užsiregistravo: **Pratapas, Mockevičius, Mockapetris, P. Gabrėnas, J. Sekevičius, Petras Dumša, J. Žukauskas ir p-lė Marijona Geniotaitė.**

h) Nuo Apskričio Valdybos dalyvavo: **J. Strimaitis, A. Mockevičius, S. Geniotis.**

4) Į susivažiavimo pirmininkus perstatoma Klimas, Čiras ir Kazlauskas. Pirm. išrinktas **Čiras**, vice-pirm. — Klimas.

Susivažiavimo sekretorium vienbalsiai išrinktas **K. Norkus.**

Rezoliucijų komisija išrinkta iš **J. Strimaičio, Kazlausko** ir **B. Juodrio.**

5) Apskričio sekretorius perskaitė pereito TMD.NAA. susivažiavimo (laikyto Lawrence 23 d. gr. 1917) protokolą, kuris tapo priimtas.

6) Išdavė trumpus raportus Apskr. valdybos pirm. **A. Čižauskas, vice-pirm. — J. Strimaitis, sekr. — S. Geniotis.** Visų jų raportai pabriežia TMD. NAA. kuopų intensyvų darbavimąsi sa vo organizac. labui ir visi jie nurodo ištekančias iš TMD. Centro valdybos priežastis, del kurių TMD. negal tinkamai bujoti. (Organizacijos bujojimo priežastys žemiaus, rezoliucijose — **K. N.**).

Apskričio kasierius, **K. Vaičiutą**. Dabar Apskr. kasoje yra**nas**, išduoda finan. apyskaitą $22.00, bet dar tulos kuopos neužsimokėję.

7) Išduoda raportus Apskričio organizatoriai, **Mockevičius** žodžiu, o **Z. Jankauskas** raštu. Pastarasis TMD. veikėjas plačiai apibudina Apskričio organizavimosi dalykus. Štai jo laiškas:

"Tėv. Myl. Dr-tės
Nauj. Angl. Aps. Suv-mui,
So. Boston, Mass.

Gerbiamieji:

Rodos delei užimtos mano pozicijos, TMD. NA.A. organizatorių, privalėčiau patsai pributi į šį Suvažiavimą ir pranešti gyvu žodžiu, ką esame nuveikę gero TMD., tačiau delei susibėgusių įvairių priežaščių, negaliu šį sykį asmeniškai su Tamstomis dalyvauti šiame TMD. NAA. susivažiavime. Todel priteikiu Tamstom raštu iš paskutinių laikų TMD. labui nuveiktų darbų, sekantį raportą:

1. Raštiški per laikraščius atsišaukti į TMD. kuopas, pakėli-

Telephone So. Boston 605

LIETUVIŠKAS

Advokatas

WILLIAM F. J. HOWARD
Lietuviška pavardė buvo
Vincas F. J. Kavaliauskas

315 W. Broadway

SO. BOSTON, MASS.

Nusipirk Mosties.

TAI BUSI GRAŽUS! Ją išdirba Mentholatum Co. Prieš eisiant gult ištepk veidą mosčia per kelis vakarus, o padarys veidą tyru ir skaisčiu baltu. Toji mostis išima plėtmus raudonus, juodus, arba šlakus ir prašalina visokius spuogus nuo veido. Kaina dėžutės 50 c. ir $1. Pinigus galit siųst ir stampomis.

J. RIMKUS,
P. O. BOX 36, Holbrook, Mass.

"TĖVYNĖ" IR MOTERŲ IR VAIKŲ MĖNESINIS PRIEDAS

—VISIEMS METAMS KAINUOJA TIKTAI $1.00—

Užrašykite ją savo draug ms ir pažįstamiems ir patarkite kožnam lietuviui skaityti.

Užsakymus ir piningus reikia siųsti sekančiu adresu:

A. B. STRIMAITIS,
807 West 30th Street, New York City.

DYKAI PATRUKUSIEMS

5,000 Kenčiančių Gaus Dykai Išmėginimui Plapao

Nereikalinga Visą Gyvenimą Nešiot Bevertį Truss

Šis duosnus pasiulymas yra padarytas per išradėją stebuklingos "visą dieną ir naktį" dirbančios metodos, kuri bus vartojama atitaisymui ir sustiprinimui nusilpnėjusių muskulų ir nusikratymui skaudžių Truss, bei reikale pavojingų operacijų.

MOKĖT NEREIKIA

Pirmiems 5000 kenčiančių, kurie atsišauks pas Mr. Stuart, bus išsiųsta užtektinas skaitlius Plapao, be užmokesnio, kad davus jiem progą gerai išmėgint juos. Jųs nieko nemokėsite už tą išmėginimą Plapao nė dabar, nė vėliaus.

NEBEVARTOK TRUSS

Taip, nebevartok jį. Iš savo paties patyrimo jųs žinote, kad Truss vien tik yra neatsakančiu ramsčiu jau sukrypusiai sienai. Ir tas gaišina jusų sveikatą, nes jis periškadija kraujui liuosai bėgiot, kodel tad jųs turėtumėt jį dėvėt? Štai yra geriausis kelias, kurį jųs galite dykai išmėgint.

VARTOTAS DVEJOPAM REIKALUI

Pirmas: Pirmiausis ir svarbiausis siekis PLAPAO-PADS yra neperstojamai laikyt prie nusilpnintų muskulų gydantį įtaisą taip vadinamą Plapao, kuris yra susimažinąs pavidale ir paimtas drauge su ingredientais medikales mases yra skirtas padidinimui kraujo judėjimo. Atgauna muskulus iki paprastos jų spėkos, bei tamprumo. Tuomet ir tik tuomet galite tikėties trukio pranykimo.

Antras: Pats budamas padarytu limpančiu, kad sulaikius nuo slankiojimo paduškaitę, yra prirodęs, esąs svarbiu dalyku išnaikinime patrukimo, ko Truss negali padaryt.

Šimtai jaunų ir senų žmonių padarė prisiegas prieš oficierius, kad PLAPAO-PADS išgydė jų patrukimus, tuli iš jų turėjo sunkias ir senas patrukimo ligas.

NUOLATINĖ DIENOS-NAKTIES VEIKMĖ

Pastebėtina ypatybė PLAPAO-PAD gydymo yra ta, kad sulyginamai į labai trumpą aiką aplaikomos pasekmės.

Tas yra todel, kad veikmė yra nepaliaujanti—naktį ir dieną kiaurai per 24 valandas. Nėra neparankumo, nesmagumo, nei skaudėjimo. Dar apart to minutė-po-minutei, kuomet jųs atliekate dienos savo darbus—dagi ir miegant ši stebuklinga gyduolė nematomai teikia jusų vidurių muskulams naują gyvybę ir stiprumą, kokie jiems yra reikalingi, kad prideramai atlikus jiems pavestą užduotį—užlaikymo vidurių savo vietoje, be pagelbos truss, bei kitų jam panašių.

PLAPAO-PAD IŠAIŠKINTA

Principas, kuriuo pasiremiant Plapao-Pad veikia, gali but lengvai išrokuotas, patėmijant drauge einančią iliustraciją ir skaitant sekantį išdėstymą.

PLAPAO-PAD yra padaryta iš stiprios, išsitempiamos materijos "E", kuris yra pritaikytas prie kuno krutėjimų ir visiško smagumo jį dėvėt. Jo viduris yra limpantis (nors daug skiriasi nuo limpančio plasterio), kad apsaugojus paduškaitę "B" nuo slankiojimo ir pasitraukimo nuo tam tikros vietos.

"A" yra padidintas PLAPAO-PAD galas, kuris prispaudžia sunykusius, nusilpnėjusius muskulus, kad juos sulaikius nuo vis tolyn besislinkimo.

"B" yra atsakančiai nutaikinta paduškaitė tokiam vartojimui, kad sulaikius Hernial crifice ir taipgi prilaiko vidurių dalis, kad pastarosios neišsisvertų į lauko pusę. Paduškaitės yra rezervuaras. Šiame rezervuare yra stebėtinas sausinantis susitraukiantis medikalas. Kaip greit šis medikalas esti kune sušildytas, jis pasileidžia ir išeina pro mažą skylutę, kuri yra pažymėta su raide "C" ir yra suimtas per mažas odos skylutes, kad sudrutinus nusilpnėjusius muskulus ir veikia ant uždarymo skylučių.

"F" yra tai ilgasis PLAPAO-PAD galas, kuris turi but prilipintas per hiphone-nepaliečiant taip pavadinto frame - work dalies išrokuojant, kad davus reikalingą stiprumą ir paramą PLAPAO-PAD.

Išmėgink Tatai Mano Kaštais

Aš noriu jums prirodyt pats savo kaštais, kad jųs galite pergalėt savo patrukimą.

Kuomet silpni muskulai atgaus savo stiprumą ir tamprumą—

Ir, nepatėmijamai, skaudų, pavojingi išsiveržimai pranyksta—

Ir tas baisus slogutis nesugrįžtamai pranyksta—

Ir jųs atgausite savo smagumą, gyvumą, energiją, stiprumą—

Ir jųs atradote ir jaučiate geriau visapusiškai ir jusų draugai patėmija jusų pagerėjimo pasirodymą—

Tuomet jųs žinosite, kad jusų trukis yra pergalėtas ir jųs širdingai dėkavosite man už stiprų paraginimą priimt DABAR šį stebuklingą uždyką išmėginimą.

Rašyk Šiandie, Reikalaudamas Už Dyką Išmėginimo.

Pats ypatiškai išmėgink jo vertę. Nesiųsk pinigų, už Dykai Išmėginimą, Plapao nieko jums nekaštuoja, apart to, jis jums gali pagrąžint sveikatą, kuri daug vertesnė, negu žibantis auksas. Priimk šį dykai "Išmėginimą" šiądien ir jųs busite linksmi, kol tik gyvensite, pasinaudoję šia proga. Rašykite atvirutę, arba išpildykite kuponą šiandien ir grįžtančia krasa jųs aplaikysite išmėginimui dykai Plapao su pridėčku Mr. Stuart'o 48 puslapių knygutę apie patrukimą, talpinančią informacijas apie budą, kurs buvo apdovanotas auksiniu medaliumi Ryme ir su diplomu Grand Prix Paryžiuje, kuris bus rankose kiekvieno kenčiančio nuo šio baisaus užgavimo. Jeigu jųs turite patrukusį draugą, pasakykite jam apie šį didelį pasiulymą.

5,000 skaitytojų galės gaut šį išmėginimą dykai. Atsiliepimas, yra žinoma, bus perviršijantis. Kad netapt apviltu, rašykite DABAR.

SIŲSK KUPONA ŠIANDIE IN PLAPAO LABORATORIES, Inc.
Block 2919 St. Louis, Mo.
Dykai Išmėginimui Plapao ir Mr. Stuarto Knyga apie Patrukimus.

Vardas ....

Adresas ....

Grįžtanti krasa atneš dykai išmėg. Plapao

Kankles

Mėnesinis leidinys "Kanklės" jau spaudoje. Visi prenumeratoriai gaus "Kankles" iš kalno už visą pusmetį jau balandžio mėnesyje. Prenumerata — Vienas doleris metams. Siunčiant pinigus čekiu, reikia pridėt 10 c. extra.

Praeitų metų pilną "Kanklių" rinkinį, t. y. 12 numerių, dar galima gaut. Praeitų metų "KANKLIŲ" kompletas jau kainuoja 1 dol. 50c

Kas nori turėti kokį nors muzikos instrumentą: smuiką, klarnettą, kornettą, ir tt., tegul rašo Konservatorijon, bus viskas aprupinta su užtikrinančiu išbandymu gerumo teikiamo instrumento.

MIKAS PETRAUSKAS

395 Broadway, -:- -:- So. Boston, Mass.

ЧИТАЙТЕ старѣйшую и самую распространенную в С. Штатах и в Канадѣ прогрессивную и внѣпартійную народную газету

„РУССКОЕ СЛОВО"

выходит в Нью Іоркѣ,
ПОД РЕДАКЦІЕЙ Л. М. ПАСВОЛЬСКАГО
при участіи выдающихся русских, украинских, польских и литовских литературных сил.
Передовыя статьи помѣщаются как на русском, так и на англійском языках.
«Русское Слово» ежедневно находится в 40000 русских, украинских и польских домах.

RUSSKOYE SLOVO
81 East 7th Street New York, N. Y.
—— Пробные нумера высылаются безплатно ——

mui narių upo ir dvasios, darbuotis TMD. ir abelnai lietuvių apšvietos ir kulturos labui, paskutiniu laiku, negalėjau, nes tru ko laiko. Tą, teko patėmyti, atliko kiti musų Apskričio veikėjai.

2. Negalėdamas atlikti raštišku budu darbo, teko tą papildyti gyvuoju žodžiu, štai kokias pa sekmes apturėjome:

(a) Per paskutinį laikytą Apskričio Susivažiavmią, Lawrence, Mass,, laike prakalbų prisirašė 17 naujų narių;

(b) Bal. 6 d., per prakalbas laikytas Manchester, N. H., gau ta 11 naujų narių;

(c) Bal. 20 d. p. K. Norkus per prakalbas Providence, R. I. sutvėrė naują kp. iš 20 narių;

(d) Bal. mėn. Haverhill, Mass. per prakalbas prisirašė apie 10 naujų narių;

(e) Geg. 6 d. Lowell, Mass. gauta per prakalbas, rodos, 9 nariai;

(f) Bal. 29 d., Nashua, N. H. p. Strimaitis kalbėdamas prirašė 3 naujus narius;

(g) Bal. 29 d. Lawrence, Mass. per prakalbas gauta 11 naujų narių;

(j) Geg. 12 d. Fitcburg, Mass. sutverta nauja TMD. kuopa iš 15 narių ir, tą pačią dieną, Gardner, Mass. per prakalbas prisirašė 5 nariai ir k.

Kaip matome pasekmės yra pusėtinai geros, nes per **tą trum pą laiką, TMD. gavo 101 naują narį** (yra daugiau gavusi. Kast **Norkus) sutverta 2 naujos kuopos, pasakyta keliolika prakalbų, kurios daugiau ar mažiau padilgino musų ,kartais užsnudusį, jaunimą,** suaugusius, ir senus žmones prie veikimo. Apart to, musų žmonės gauna iš tokių rengiamų TMD. susirinkimų daug supratimo apie lietuvių ir Lietuvos abelnus reikalus. Praplatinta šiek -tiek ir literaturos.

Buvo rengiama dar Brocktone ir Cambridge, Mass. TMD. prakalbos, bet delei tulų priežasčių, jos tuo tarpu negalėjo įvykti; nariai atidėjo tolesniam laikui.

Iš šios trumpos atskaitos jau galima numanyti ką veikiant iš vien drauge, žmonės gerų norų, gali padaryti. Musų lietuvių ir abelnai Lietuvos reikalai ateityj bus daug pasekmingesni, jei gu mes visi mokysimės dirbti Leituvos darbus išvien. Apšvietos reikalai ypač turėtų buti skleidžiami visų musų srovių išvien, atmetant partyviškumą. Kaip greit musų liaudis pasieks bent elementarių apšvietos desnių supratimą, taip greit pasigerins ir musų politinių reikalų supratimas.

Tikėdamasis jog Jųs, gerbiamieji, mokėsite pilnai pasitarti apie nuveiktus ir reikalingus nuveikti apšvietos ir kulturos darbus, pasilieku, atsidavęs Jums ir musų Idėjai,

Z. Jankauskas, TMD. NAA. organizatorius, 101 Oak st., Lawrence, Mass."

8) Susivažiavimas išreiškė padėką Apskr. Valdybai ir Organizatoriams už jų darbavimąsi TMD. labui.

9) Kuopų atstovų raportai:

a) A. Čižauskas praneša, kad Montello TMD. kuopa turi 32 na rius (laike pereito susivaž. ši kuopa turėjo 30 narių, prisidėjo naujų 11, bet kuopa padidėjo tik dviem nariais, kadangi tuil sedviem nariais, kadangi tuli iseį kariuomenę), kad per kuopos pasidarbavimą, tapo surinkta apie $50.00 šerno raštų leidimui. P. Kazlauskas sako tą pat.

b) St. Mockus praneša, kad Bostono kuopa pilnai užsimokėjusių narių turi 90. Laike pereito susivaž. kuopa turėjo 110 narių, prisirašė 15, (tuomet buvo skaityta priklausanti). Mockevičius aiškina, kad Bostono TM. D. kuopa negalėjo surengt prakalbų del pinigų stokos.

c) K. Kinderavičius ir D. Strumskas papasakoja kaip puikiai Lowellio TMD. kuopa rengia prakalbas, platina literaturą, etc. Narių turi 30, o laike pereito sušivaž. turėjo vos 15.

d) Pėža praneša, kad Norwoodo TMD. kuopa nors turi tik 9 narius, bet jie su didelia energija platina literaturą.

e) Klimas papasakoja, kad Lynn'o kuopa iš 14 narių paskutiniu laiku daaugo iki 26 narių ir vis didinasi.

f) Biliunas praneša, kad Lawrenco TMD. kuopa paskutiniu laiku surengė trejas prakalbas ir turi 91 narį, gi laike perei to susivažiavimo turėjo vos 60 narių.

g) Čiras praneša, kad Haverhillio kuopa surengė kelias prakalbas ir iš 24 narių padidėjo lygi 44 narių, nors šioje kolonijoje nėra nė tukstančio lietuvių.

h) TMD. 79 kp. iš Nashua, N. H. atsiuntė tokį laiškelį:

"Gerbiami delegatai: —

TMD. 79 kp. susirinkime 8 d. geg. nutarė nesiųsti atstovą į TMD. Nauj. Angl. Apskr. susivažiavimą So. Bostonan, todėl, kad daug lėšuos delegato kelionė. Bet visi nariai, kurie buvo susirinkime, vienbalsiai nutarė ir ant toliaus prigulėti į TMD. NA. Apsk. Siunčiame gerus linkėjimus visam Suvažiavimui. Darbuokitės, draugai, kiek galėdami del TMD. gerovės, kurį neša tiek daug apšvietos del musų brolių lietuvių. Ir mes kiek galėdami prisidėsime prie to taip svarbaus ir didelio darbo. Nors negalime šiandieną su jumis dalyvauti, bet gal ateityje galėsime ką daugiau nuveikti del TMD. labo. Bet ir jųs, draugai, prašome mųs nepamiršti: jeigu bus nutarta maršrutas prakalboms, tai ir mes prie to prisidėsime.

Su tikra pagarba,

J. Žibuolis, sekr."

i) Apie Worcester, Mass. T. MD. kuopos veikimą papasakojo, kiek žinojo, dalyvavusieji susivažiavime svečaii iš Worcesterio.

10) Suteikiama sprendžiamasai balsas svečiams.

11) **Kuopų įnešimai Apskričio reikaluose:**

a) St. Mockus ir Mockevičius įneša, kad Apskritys pagelbėtų So. Bostono kuopai pasiųsti atstovą į Philadelphijos TMD. seimą. Tuom klausimu prašo balso ir kalba didžiuma delegatų. Vieni nurodinėja, kad jeigu Apskritys gelbsti vienai kuopai, tat tegul gelbsti ir kitoms. Bet, kadangi Apskričiai neturi teisės siųst savo atstovus į Vis. Seimą, tat galop nutarta iš Apskr. iždo paaukauti $10.00 So. Bostono T. MD. kuopai delegato (J. Strimaičio) siuntimui į TMD. Seimą, kuris atsibus 5 ir 6 dd. Phila, P.

b) Sekretorius įnešė, kad butų surengtas piknikas Apskričio naudai. Visų sutikta ir surengimas pavesta atlikti Lawrenco TMD. kuopai.

c) Priimtas Žukausko įnešimas, kad Apskrič. Valdyba rengtų prakalbas.

d) Čižauskas įnešė, kad but išrinktas naujas organizatorius del Montello ir apielinkės. Vieton išėjusio į kariuomenę Kaminsko organizatorium išrinktas **B. Juodris.**

e) Nutarta, kad visų TMD. N. AA. susivažiavimų protokolai butų sutraukta **vienon** knygon.

12) Perskaitytas daktaro A. L. Graičiuno laiškas:

Gegužės 7 d. 1918.

Gerbiam. Nauj. Angl. Apskritį.

Nors mes čia Chicagoje visas pastangas dedame, kad atgaivinti, I. Apskr., bet labai išlėto progresuojame, vis-gi yra viltis, kad susitvarkysime šiaip taip, bet prieš Seimą T. D. D. tai nesuspėsime to padaryti, o reikalai nelaukianti vilkimo:

1. a) Centro Valdyboje reikia atmaina padaryti. b) Apšvietos Komisija ir-gi reikalauja atmainos. c) Literaturos ir Spaudos komisija ir-gi išdalies reikalauja reformų. Todėl velitina butų, kad Komisijos butų renkamos iš vienos vietos, ar, nors ne'olimos apielinkės, kaip ve, daleiskim: Apšviet. Kom. tegul bus Chicagoje, Literaturos ir Spaudos Komisija Nauj. Anglijoj. — **Centras-gi** kaip Preziden tas, taip sekretorius ir knygius privalėtų buti Chicagoje. — **žodžiu, malonėkit surinkti iš kalno asmenis iš kurių Seimas galėtų išrinkti kaip Centrą taip komi**sijas. Ponas J. Strimaitis ir p. Norkus yra gyvenę Chicagoje ir jiems visi intelektualai Chicagos yra žinomi. — 2. Mes chicagiečiai remsime, kad organas TMD. ateityje butų "Sandara", todėl, Naujoje Anglijoje manau ir-gi nesipriešys.

3. TMD. privalo nusipirkti savo locną namą knygoms sudėti; tinkamiausia vieta Chicaga.

4. Apšvietos Komisija kaip TMD. taip SLA., taip Sandaros turėsime noroms nenoroms sulie ti su Liaudies Universitetu, nes Liaud. Univ. kas-kart vis platesnį horizontą musų viešam gyvenime užėmė, todėl laikas butų rimčiau apie tai pagalvoti.

Čio prisiunčiu literaturą — **malonėkite perstudijuoti!** Žinoma, Liaud. Universit. yra dar toli netobulas ir taisytinas, bet pamatas rimtas ir remtinas. Kito išėjimo mums nėra kaip centralizuoti intelekutales pajiegas.

Su tikra pagarba,

Dr. A. L. Graičiunas."

Rezoliucija del Dr. Graičiuno laiško:

Susirinkimas išklausęs Dr. Graičiuno laiško jį priėmė ir įtei kė rezoliucijų komisijai, kur perstudijavusi pridavė sekančią rezoliuciją:

"Musų susivažiavimas perstudijavęs Dr. Graičiuno laišką rado, kad jame pakeltais klausimais Apskričiui netika rupintis, bet seimui. Bet jeigu seime butų paduota panašus receptas, sudarimui komtieto ir komisijų, kaip laiške Dr. Graičiuno rašoma ir butų panašiai komisijos sudarytos, N. Ang. Apskritys nebutų patenkintas.

Daryti nominavimus išanksto į komisijas ir C. V. Apskr. suvažiavimas nerado reikalingu, ir tas nėra praktikuojama.

Del Liaudies Universiteto, tai N. Angl. Ap. rado, kad tokie tikslai ir budai yra užsibriežti TM. D. organizacijos ir nerado reika lo jau tverti naujų, panašių organu švietimui, bet visus kviečia spiestis arčiau TMD. ir rupintis intensyviau dirbti švietimo darbą".

NAUJI SUMANYMAI ORGANIZACIJOS REIKALUOSE:

a) So. Bostono kuopa įneša, kad TMD. nors kartą į metus išleidinėtų TMD. almanachą. Po apkalbėjimui tas dalykas tapo paliktas vykinti tolimesniame laike — karei pasibaigus.

b) 18 kuopa įnešė ir Apskričio suvažiavimas nutarė, kad TMD. Centras privalo kuopoms duoti knygas ant komiso, nes tas daug gelbės organizacijos bu jojimui.

c) Ta pati kuopa įnešė, kad Centras kas metas skirtų po $100.00 garsinimui laikraščiuose likusių TMD. knygų. Apskričio susivažiavimas užgyrė šį įnešimą ir išreiškė pageidavimą, kad kaip kitus NAA. TMD. kuopų įnešimus, taip ir šį sekantys TMD. seimas turi vykinti gyveniman.

d) 85-ta kuopa iš Montello, Mass. įneša, kad Centro Valdyba privalo geriau interesuoties TMD. gerove ir privalo išleist knygas kartą į 3 mėnesius ir kad prižadai but išpildomi, nes Centro priketinimai dažnai pastato į keblų padėjimą kuopų veikėjus. Įnešimas užgirtas ir išreikštas pageidavimas, kad šis darbas C. V. ir Lit. Kom., butų išpildytas.

e) Ta pati kuopa įnešė, kad TMD. nors į 2 metus išleistų po vieną knygą anglų kalboje, idant but galima suteikt čia gimusiems lietuviams teisingas raštas apie Lietuvą, jos kulturą, literaturą arba šiaip apysakų iš Europos lietuvių gyve nimo čia jų vartojamoje (anglų) kalboje. Šis įnešimas sukėlė daug ginčų. Bet kuomet visiems paaiškėjo, kad knygos "pa triotiškumas" ar gerumas priklauso ne nuo to, kokioje ji kalboje parašyta, bet nuo to, kaip, kokioje dvasioje ji parašyta, — nutarta, kad TMD. anglų kalboje knygą, priaugančiai jaunuomenei, nors kartą į du metus galėtų išleisti.

f) Montello TMD. kuopa įnešė ir susivažiavimas nutarė, kad prie TMD. turi but sutvertas fondas moksleivių šelpimui ir kad tam tikslui narinės mokestis butų pakeltos dešimčia centų metams.

g) Apskričio susivažiavimas mato kenkimą organizacijos bujojimui, kuomet užėmusieji C. Valdybos vietas žmonės (pav. C. Sekr. Norkus) tą darbą paveda kitiems dirbti: NAA. TM. D. susivaž. nutarė, kad daugiau to neturi buti.

h) Knygiaus, redaktoriaus ir organo klausime išnešta sekanti rezoliucija:

N. Angl. Apskrit. geresniam organizacijos bujojimui randa reikalingu, kad TMD. įsteigtų pastovų ofisą prie SLA. raštinės ir kad jo užlaikymui skirtų bent $1,200.00. Jeigu nebutų galima prie SLA., tai tuomet prie Sandaros. To ofiso vedėjas (sek retorius parankiauscia), galėtų atlikti knygiaus, redaktoriaus, net prelektoriaus ir k. TMD. dar bus, ir minėtos sumos sudarimui turėtų įeiti: dabar skiriama redaktoriui, sekertoriui, knygiui ir už patarnavimus algos, arba išmokėjimai; renda mokama už knygų laikymą, $500 skiriami Apšv. Komisijai ir tt. Tuomet, N. A. TMD. narių nuomone, musų organizacija galėtų plėtotis visai tinkamai."

i) Susivažiavimas nutarė, kad TMD. turi stengties daryti šiokią tokią įtaką į parapijines ir į valdžios mokyklas, kuriose daug lietuvių mokinami.

j) Nutarta, kad Viešuoju Amerikos Lietuvių Knygynu, pa imtų rupintis TMD., ir sudarytų ryšį su visais esančiais knygynais ir kad L. Sp. D-ja taipgi visiškai but sulieta su TMD. o S. L. A. prisidėtų lėšomis.

k) Monkus įneša, kad butų įsteigta kontrolės komisija, bet kadangi ta Komisija jau yra, tat nutarta, kad ji turi nors išduoti savo raportus nors 2 kartus kas metas.

e) Nepasitenkinta Centro Valdyba už išeikvojimą TMD. na rių sudėtų pinigų tokiems dalykams, kaip kelionėms į "visuotiną" liet. seimą New Yorke.

m) Nutarta, kad Seimas patiektų teises apskričiams ir jų organizavimą užgirtų.

n) Nutarta, kad Seimas įvestų referendumą Centro Valdybos rinkimui.

14) Sekantį TMD. NAA. Susivažiavimą nubalsuota laikyti W. Lynn, Mass.

Susivažiavimas užsibaigė 7:45 v. v.

P. Čiras — pirm.

Kast. Norkus — sekr.

Leninas dabar ramina Rusiją:

— Jau greitu laiku pas nieką duonos nebus likę. Ir tai bus, va dinasi teisingas turtų padalinimas.

"R. S.".

Skaitykite "Sandarą".

"SANTARA"

Savaitinis kulturos, visuomenės ir literaturos laikraštis.

Kaina: Rusijoje metams 12 rub., pusei metų 6 rub., 3 mėn. 3 rub., 1 mėn. 1rub. Amerikoje du sykiu brangiau.

Pajieškojimai artimų ir pažystamų skelbimuose nedaugiau 4 eilučių 3 rub. Amerikos skelbimai pajieškojimai 5 rub.

Redakcijos ir Administracijos adresas: MOSKVA, PAKROVKA 10 — 4.

RUSKAS DAKTARAS

Dr. N. A. Glebow,

Specialistas Venerišku ligu. Įgijęs mokslą Berlino, Vienos ir kituose Europos universitetuose.

884 Main St., Cambridge, Mass.

Ofiso val. nuo 1 iki 2 ir nuo 6 iki 8 po piet. Nedėlioms nuo 12 iki 1 d

Kitas ofisas

428 Centre St., Jamaica Plain, Mass.

Telephones: Jamaica 1831 W ir Cambridge 1235 J.

Labai Puikus RESTORANAS!

Geriausia vieta del vyrų pietus ir vakarienę suvalgyti. Lietuviški valgiai gaminami.

J. Mathus.

344 W. Broadway, So. Boston, Mass.

Išegzaminuojam akis ir pritaikom akinius.

H.S. Stone O.D.

Akiu Specijalistas.

399a Broadway,

Tarpe E ir F gatviu, South Boston.

Dr. Paul J. Jakmauh

(Jakimavičius)

Priėmimo valandos: nuo 2 iki 3 val. po pietų ir nuo 7 iki 8 val. vakare.

509 Broadway, Kampas G St., So. Boston, Mass.

Telephone South Boston 502

Teisingiausia ir geriausia lietuviška

APTIEKA

Sutaisau receptus su didžiausia atyda, nežiurint, ar tie receptai Lietuvos ar Amerikos daktarų. Tai vienatinė lietuviška aptieka Bostone ir Massachusetts valstijoj. Gyduolių galit gaut kokios tik pasaulyj yra vartojamos. Galit reikalaut per laiškus, o aš prisiųsiu per expresą.

K. ŠIDLAUKSAS

Aptiekorius ir Savininkas

226 Broadway, kampas C Street, SOUTH BOSTON, MASS.

Telephone South Boston 21014 ir 21013

Bell Phone Dickinson 3995 M.

Dr. Ignotas Stankus

1210 S. Broad St., Philadelphia, Pa.

Lietuvis Daktaras ir Chirurgas.

Ofiso Valandos;

Nuo 9 rito iki 5 po pietu

Vakarais, Ketverge nuo 6 iki 9 P. M.

Nedeliomis iki 4 po piėtu.

DIRVA

Didžiausis ir naudingiausis laikraštis.

Neužsiima barnėmis nė polemikomis.

Talpina daug žinių.

Talpina daug moksliškų ir pamokynančių straipsnių.

"DIRVA" verta skaityt kiekvienam lietuviui ir lietuvei.

Tik $2.00 metams.

Kanadoj ir Mexikoj $2.50.

Kitose šalyse $3.00.

Ant pažiuros vienas No. Dykai.

,,DIRVA''

2004 ST. CLAIR AVE. CLEVELAND, OHIO

Dr. George P. Ross

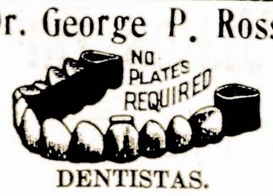

DENTISTAS.

Traukia dantis be skausmo. Lengvais išmokėjimais.

455 Broadway, So. Boston, Mass.

Vasara Ateina.

Bus šilta. Dabar geriausias laikas užsisakyti Siutus kuriuos mes pasiuvam puikiai sulig vėliausios "block" sistemos kirpimo. Šitaip pasiuti drabužiai geriausiai tinka kožnam žmogui. Žemos kainos—darbas gvarantuotas. Taipgi visokius drabužius išvalome, išprosinam ir sutaisom.

So. Boston Custom Tailors,

K. Plioplis, A. Samokaitis sav.

278 Broadway, South Boston, Mass.

PUIKIAUSIA SO BOSTONE BARZDASKUTYKLA IR KIRPYKLA

JUOZO KAZIUKONIO.

Užlaikau geriausius barberius, pridaboju švarą, skutame ir kerpame visokiomis madomis — kaip kas nori.

Turiu švarią pirmos klesos pirtį ir galima išsimaudyti.

224 W. Broadway, So. Boston, Mass.

Kiekvienam patarčiau

perskaityti šitą apskelbimą, kuris yra iš geriausių kostumerišku kriaučių Lawrence. Darau drabužius iš gerų materijų ir pritaikau pagal žmogaus išaugimo. Darbą gvarantuoju. Darau drabužius ant užsakymo, vyrams ir moterims, prieinamoms kainoms. Taipgi mokinu kriaučius dirbti. Kurie norite išmokti tikro petrinu iškirpimo galite atsišaukti per laišką arba ypatiškai. Platesnių žinių gautie kreipkitės šiuo adresu:

Petras Valiulis,

42½ Haverhill st., Lawrence, Mass.

PAILSAI

GEROVĖS BEJIEŠKODAMS

Nenusiminkt! Gerovė gyvena ant augšto kalno. Ten ją rasi, jeigu geru keliu prie jos eisi.

Laikraštis "Lietuva" gerais pamokinimais ir teisingomis žiniomis nušvies ir palengvins tau tą kelią prie tavo gerovės. Tik pamėgink ji skaityti. *Kaina metams* $2.00; *pusei metų* $1.00. Vieną numerį gausite pasižiurėjimui UŽ DYKĄ, jeigu tuojaus atsišauksit

"LIETUVA"

814 W. 33rd St. Chicago, Ill.

Vietos žinios.

"LIETLUVIŠKAS MILIJOIERIUS" ir **Koncertas,** bus birželio 1 d., 8 val. vak. Liet. Svetainėje. So. Bostono lietuviai jau pasiilgo muzikališkų vakarų, o ypač operečių, tad dramos dr-ja "Gabija" sekantį subatos vakarą pasirengē perstatyti 'Lietuvišką Milijonierių" - operetę vieną iš puikiausių lietuvių muzikališkų veikalų. Bus ir koncertas, kurį išpildys Liet. Muz. Konser. mokiniai. Verta nueiti kožnam pasiklausyti.

IŠ LIET. UKĒSŲ DR-JOS SUSIRINKIMO.

Geg. 19 d., 1918 m. nutarta daug reikalingų veikimui draugystėje ir visuomenėje, dalykų. Parinkta komitetas iš trijų narių, del ištyrimo ir prisidėjimo prie vasarinės vaikų mokyklos. Komitete J. Kazmauskas, S. Norkunas ir J. Pranaitis. Taipgi parinkta komitetas del tarptautinės parodos, kuri žada buti 4 d. liepos, Į ją yra šaukiami ir lietuviai lojališki šiai šaliai. Komitetan įėjo J. Kazmauskas, A. Raulynaitis, S. Norkunas. Toliau nutarē susirinkimus perkelti iš nedēlios į paprastą vakarą, vasaros sezonui. Sekantis susirinkimas bus birž. 20 d. 1918 m. 7:30 v. vak. Liet. svetainėje.

M. V.

LIET. SVET. BUVO:

Geg. 25 d. buvo statomas scenoje "Caras Sibire" ir koncertas. Išpildē "Birutēs" Kank. choras vadovaujant B. Simanavičiui.

Perstatymas pavyko pusētinai, žmonių buvo pilna svetainē.

Geg. 26 d. buvo surengtos prakalbos N. Angl. Kank šel pimo Kom.. Kalbējo "Dilgēlių" red. p. Neveckas. Jis aiškino apie dabartinę karę ir sakē kaip vokiečiai nori ant Lietuvos karališko sosto pasodinti kaizerio sunų. Išnešē rezoliuciją protstuojančią prieš vokiečių junkerius ir vyskupą Karevičių. Žmonių buvo pilna svetainē.

LIET. SVET. BUS:

Geg. 1 d. "Gabijos" repeticijos.

Birželio 1 d. "Gabija' perstatys "Lietuvišką Milijonierių" ir bus koncertas. Vadovaus gerb. Petrauskas.

Birž 2 d. susirinkimas D. L. K. Vytauto d-jos.

Birž 3 d. L. Mot. Apšv. Dr-jos susirinkimas.

Birž. 4 d. L. Jaun. Ratelio susirinkimas.

Birž. 5 d. Liet. Labdarystēs d-jos susirinkimas.

Birž. 6 d. L. Balso dr-jos susirinkimas.

P. Bolys, svet. už.

Pigus Pirkinįs — S. Bostone. Mažas vienai šeimynai namelis 6 kambarių. Daug žemēs. Parsiduoda labai pigiai.
Telefonas Brighton 1443 w.

Laiškas į Redakciją.

Gerbiamoji Redakcija: —

Jųs "Sandaros" pereitame numeryje indējote g. P. Norkaus TMD. C. raštininko straipsniuką "Del M. Šalčiaus paskaitų" ir nors Jųs prieraše padējo, jog jau "ginčus užbaigiate", bet leiskite man porą žodžių tarti, kaipo pirmiausia pradējusiam varyti polemiką su g. P. Norkum TMD. reikaluos ir g. M. Šalčium. Su šiaja atvira pastaba ir aš jau statau **finis.**

Nors Jųs prie p. P. Norkaus "straipsnio" ir padējote prierašą, paaiškindami kaip dalykai yra ir buvo, bet nepilnai. Aš jau "Sandaros" No. 18 pasakiau, kad pono Norkaus užsipuolimas ant g. Šalčiaus, yra tik **neapikantos, keršto** įrankis. Ir p. Norkus dabar, pereitame "Sandaros" num. to neužginčina, nes tai tiesa. P. Norkus užsipuolimas ant Šalčiaus yra ne tik del **keršto,** nes mat Šalčius, paskutiniais laikais važinēdamas su paskaitomis ir prakalbomis, buvo veiklus, sumanus, tikras demokratas ir daug dalykų permatē, kad TMD. sekretorius ir redaktorius netaip dirba, kaip reikētų dirbti. Paskui dar, kada g. Šalčius dirbo prie "Ateities", tai, žinoma, tekdavo vienas kitas žodis klerikalams ir sykiu jų pataikautojams iš "V. L.". Užtai ir atsirado tas **keršt**as pas g. P. Norkų.

P. Norkus savo "atsakyme" kabinējasi prie "Sandaros" redakcijos, nors po tuo straipsniuku buvo mano pasirašyta. Ir taip gi jis savo "atsake" visai nemini, kad Šalčius rašinēdavo "V. L." savo įspudžius iš visų koloni jų, kur tik jis savo paskaitas apie Lietuvą skaitē, ir taipgi nepamini, kad Šalčius tuomi pat sykiu dirbo ir Centraliniam Komitetui ir jam aukas rinko. O P. Norkui tas privalu žinoti, net tuom laiku p. Norkus buvo C. K. užžiurētoju. Taipgi g. Šalčius poroje vietų (Grand Rapids, Detroite) dirbo ir del Sandaros, kurioje P. Norkus yra nariu ir po pereito Seimo iki dabar, pakol Sandara įsigijo organą, buvo redaktorium. Taigi tie visi "faktai" ir užmetinējimai P. Norkaus, kaip padaryti su **kerštu,** netinka viešam veikējui ir tik tuomi dar daugiaus drumščiamas musų gyvenimas.

Lawrence, Mass.

J. S—kys.

LIETUVIŠKAS

Milijonierius ir Koncertas

Rengia "Gabija"

SUBATOJ, BIRŽ. 1 d. 1918,

LIETUVIŲ SALĒJE,

Kampas E ir Silver sts., South Boston.

Pradžia 8 val. vakare.

Kviečia **"Gabija".**

Kodel p. P. Bartkevičia Liko Turtingas?

Todēl, kad yra geras lietuvis. Suvisais apsieina teisingai ir gražiai.

Visuomet duoda gerą tavorą ir pigiau parduoda už kitus. Taipogi, girdējom, kad p. Bartkevičia perka Ruskus Rublius ir moka brangiau už visus kitus agentus. Beje, Jo štore galima gauti auksinių plunksnų 14 k., kurios smarkiai, gražiai rašo, vertos po $5.00, bet parduoda po $2.75 su prisiuntimu.

Jo štoro adresas:

A. BARTKEVIČIA,
877 Cambridge st.,
E. Cambridge, Mass.

Aukauk Raudonajam Kryžiui

KODEL DABAR ŽMONES PERKA

NAMUS IR FARMAS?

Dabar laikas pasinaudoti, kol galima pigiai gaut.

Priežastis tokia: Kadangi ant karēs lauko mažina darbininkus ir visokią medegą bet auksas ir sidabras nesimažina tik dauginasi, tai umu laiku viskas brangsta. Žmonēs mato, kad dabar yra geriausias laikas pirkti. Žiurēkite kokis milžiniškas namas yra budavojamas South Bostone, kuris kainuoja $38,000,000, taipgi visoki kiti didžiausi bizniai platinasi. Per pereitus 4 mēnesius į South Bostoną pribuvo 12,000 naujų šeimynų, kad jau South Bostone ir Dorchesteryje negalima kambarių gauti. Neužilgo bus neišpasakytai brangus namai, taigi dabar reikia pirkti.

Keli geri pirkiniai:

Ant BROADWAY, 3 šeimyn. namas ir krautuvē randų į mēnesį atneša $62.00, kainuoja $6500.00, įnešti reikia tik $300.

Ant BROADWAY, 5 krautuvēs ir kambar. randų į mēnesį atneša $424.00, kainuoja $37,000 įnešimas mažas.

Ant FIRST ST., 4 šeimynų namas, 25 kambarių, gasai ir toiletai, randų į mēnesį $51.00, kainuoja $5000.00, įnešti kiek gali.

Ant SECOND ST., 3 šeimynų namas, 12 kambarių, kainuoja $2000.

Ant SECOND ST., 4 šeimynų namas, 19 kambarių, randų į mēnesį $42.00, kainuoja $2500.00.

Ant SECOND ST., 3 šeimynų namas, 14 kambarių, kainuoja $1600.00.

Ant SECOND ST., 4 šeimynų namas ir krautuvē, kainuoja $2200.00.

Ant THIRD ST., 4 šeimynų namas, 17 kambarių, gasai ir toiletai, randų į mēnesį $32.00, kainuoja $3000.00, įnešti $800.00.

Ant THIRD ST., 6 šeimynų namas, 22 kambarių, kainuoja $5500.00.

Ant THIRD ST., 3 šeimynų namas, gasai ir toiletai, randų į mēnesį $33.00, kainuoja $2700.00.

Ant THIRD ST., 3 šeimynų namas, 18 kambarių, gasai ir toiletai, randų į mēnesį $42.00, kainuoja $4000.00.

Ant THIRD ST., 3 šeimynų namas, 18 kambarių, su visais įtaisymais, kainuoja $6500.00.

Ant THIRD ST., 3 šeimynų namas, 15 kambarių, su visais įtaisymais, randų į mēnesį $55.00, kainuoja $5600.00, įnešti kiek gali.

Ant FOURTH ST., 8 šeimynų namas ir krautuvē, randų į mēnesį $150.00, kainuoja $16,000.00.

Ant FOURTH ST., 3 šeimynų namas ir 2 krautuvēs, visi įtaisymai, randų į mēnesį $90.00, kainuoja $5500.00.

Ant FOURTH ST., 8 šeimynų namas, randų į mēnesį $72.00, kainuoja $6500.00.

Ant FOURTH ST., 3 šeimynų murinis namas, kainuoja $5200.00.

Ant FOURTH ST., 3 šeimynų namas, visi įtaisymai, kainuoja $5000.00.

Ant FIFTH ST., 3 šeimynų namas, 11 kambarių, gasai ir toiletai, kainuoja $3400.00.

Ant SIXTH ST., 3 šeimynų namas, gasai ir toiletai, kainuoja $1800.00, įnešti $200.00.

Ant SIXTH ST., 3 šeimynų namas, 14 kambarių, visi įtaisymai, randų į mēnesį $58,00, kainuoja $5600.00, įnešti $1000.00.

Ant SIXTH ST., 6 šeimynų namas, 34 kambarių, visi įtaisymai, kainuoja $12,800.00.

Ant SEVENTH ST., 2 šeimynų namas ir garage, visi įtaisymai, kainuoja $3200.00.

Ant SEVENTH ST., 6 šeimynų namas, 34 kambarių, visi įtaisymai, randų į mēnesį $100.00, kainuoja $10,500.00, įnešti $2000.00.

Ant EIGHTH ST., 3 šeimynų namas, 11 kambarių, gasai ir toiletai, randų į mēnesį $28.00, kainuoja $1450.00, įnešti $400.00.

Ant EIGHTH ST., 3 šeimynų namas ir krautuvē, randų į mēnesį $55.00, kainuoja $4500.00.

Ant EIGHTH ST., 6 šeimynų namas, 22 kambarių, kainuoja $4000.00.

Ant EIGHTH ST., 7 šeimynų namas, 29 kambarių, gasai ir toiletai, kainuoja $4700.00.

Ant NINTH ST., 3šeimynų namas, 13 kambarių, toiletai, randų į mēnesį $30.00, kainuoja $1700.00, įnešti $200.00.

Ant NINTH ST., 4 šeimynų namas, 20 kambarių, gasai ir toiletai, randų atneša į mēnesį $49.00, kainuoja $4400.00.

Ant L STREET, 3 šeimynų namas, 18 kambarių, visi įtaisymai, kainuoja $6400.00.

Ant L STREET, 5 šeimynų namas ir krautuvē, kainuoja $13,000.

Ant L STREET, 6 šeimynų namas, 17 kambarių, visi įtaisymai, randų į mēnesį $100.00, kainuoja $9600.00.

Ant M. STREET, 3 šeimynų namas, 11 kambarių, gasai ir toiletai, randų į mēnesį $39.00, kainuoja $3300.00, įnešti $600.00.

Ant SILVER ST., 6 šeimynų namas, toiletai, randų į mēnesį $46.00, kainuoja $3000.00.

Šitas yra tik trumpas listas. Visų namų negalima surašyti. Dorchesteryje turime ir parduodame daug namų su visais įtasymais ir tikri bargains. Vienas ypatingai puikus namas ant Pleasant Street, arti Columbia Road, šale mokyklos, randų atneša $76.00 į mēnesį. Nupirkti galima už $7700.00.

Kituose miesteliuose taipgi turim daug namų.

Farmų ir farmelių yra nuo 1 iki 240 akrų žemēs ir kainuoja nuo $1500.00 iki $20,000.00.

Norēdami pirkti namus, farmas; apdrausti (insuryti) namus, rakandus, užeikite pas mus kur patarnavimas yra teisingas ir geras.

MIKAS CORANAS

Jokubas Višniauskas, Agentas

366 Broadway, So. Boston, Mass.

Užsirašyk sau ar savo pažįstamiems didžiausią savaitraštį

"VIENYBĘ LIETUVNINKŲ"

insteigta 1886 m.

„Vienybę Liet." privalo skaityti kiekvienas lietuvis ir lietuvaitē.
„Vienybē Liet." talpina moksliškus ir pamokinančius straipsnius.

PRENUMERATA METAMS:

Suvienytose Valstijose...$2.00; pusei metų $1.00.
Kanadoje.....2.50; pusei metų $1.25.
Kitose viešpatystēse.....3.00; pusei metų $1.50.

Pažiurējimui siunčiame vieną numerį dovanai ir knygų katalogą.

DIDŽIAUSIA KRAUTUVĒ VISOKIŲ KNYGŲ.

"VIENYBĒ LIETUVNINKŲ"

120--124 GRAND ST., BROOKLYN, N. Y.

Mokykis Francuzų Kalbos

Užsirašyk "Amerikos Lietuvį", kuriame rasi geriausių Raštų, Zinių, Juokų ir Eilių

Taipgi dabar ką tik prasideda Francuzų Kalbos Lekcijos, labai naudinga nors kiek Lietuviams su ta kalba susipažinti. Ypatingai jauniems, kuriems gal atseis Francijoj buti, visiems kareiviams naudinga užsirašyti "Amerikos Lietuvį" $2.00 metams. -:- -:- -:-

"AMERIKOS LIETUVIS"

15 Millbury Street, Worcester, Mass.

W. S. S.

WAR SAVINGS STAMPS
Issued by the
UNITED STATES GOVERNMENT

Suv. Valst. valdžia išleido stampas, kurios karēs galą pagreitins.

Visi pirkite tas stampas, nes patys turēsite sau pelno ir valdžiai daug pagelbēsite.

Stampas kas mēnesis pakįla vienu centu brangiau.

Jeigu dabar nusipirksite stampų už $4.12 c. tai 1923 m. gausite $5.00.

Jeigu dabar nusipirksite stampų už $82.40, tai 1923 m. gausite $100.00.

Pirkite visi stampas tuojau.

Parduoda visuose bankuose ir pačtose (post office). Nueikite į pačtą ar banką ir klauskite pirkti.

War Savings Stamps